

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897-1932.

1935 Szerda, 1935. december 18.
283. szám.

Kisebbségi pótdadó

Ez is megszületett tehát, hála a pénzügy-minisztérium mindenre kiterjedő figyelmének.

A minisztérium ugyanis rendeletileg intézkedett, hogy mindazokat a kereskedelmi és iparvállalatokat, amelyeket könyveik alapján adóztatnak és amelyek viszont nem vezetnek könyveiket az állam hivatalos nyelvén, tizenkét százalékos pótdadóval kell megróni.

A pénzügyigazgatóságokhoz küldött rendelkezés indoklásában a minisztérium kifejti, hogy a kisebbségi nyelveken vezetett üzleti könyveket az adóhivatalok kénytelenek az állam nyelvére fordítani le, hogy feladatuknak eleget tehessenek. Nyelv-szakértőket kell igénybevenni, — írja a rendelet, — akiket viszont meg kell valakinek fizetni munkájukért. Az állam fizesse? Nincs rá jogalap. Tehát annak a kisebbségi iparosnak, kereskedőnek kell megfizetnie a külön fordítás munkáját, akinek a könyveiről van szó. A pénzügyminisztérium az ilymódon keletkezett anyagi kérdést azzal oldja meg, hogy tizenkét százalékos kisebbségi pótdadót vet ki mindenkire, aki a könyvét valamely kisebbségi nyelven vezet és így tizenkét százalékkal fel is emelik az érdekelt kereskedelmi és iparvállalatok adóját. Így tehát a kisebbségi vállalatok tizenkét százalékkal több adót kötelesek fizetni azoknál a többségi vállalatoknál, amelyek saját anyanyelvükön vezethetik az üzleti könyveiket, mert az azonos az állam hivatalos nyelvével.

Mindez igen logikusnak látszanék, ha nem tudnánk, hogy eredetileg ennek a rendeletnek első fogalmazása egy törvényjavaslat formájában került a parlament elé, amelyben annyi foglaltatott, hogy a kisebbségi vállalatok kétszeresét fizessék a többségi vállalatok adójának, ha megállapítást nyerne, hogy üzleti könyveiket a saját anyanyelvükön vezetik. A javaslat tendenciája kétségkívül eltekintett a törvény előtti egyenlőség alkotmányos elvétől, amidőn ilymódon kíván kivételt tenni a polgári közteherviselés területein a kisebbségi gazdasági vállalkozások rovására. Azóta az iparügyi minisztérium államtitkára is kinyilatkoztatta, hogy ipari és kereskedelmi életünk megváltását ő is a nacionalizálásban látja és nem tartja éppen a legfontosabbnak, hogy a magyar kereskedő és iparos el tudják igazodni, óh, nem éppen az iparügyi, vagy a külkereskedelmi rendszereink labirintusaiban, de legalább a saját üzleti könyvei között. Ez a szakszerű gazdasági elv mellékkörülménynek tartja a kisebbségi kereskedő és iparos boldogulását az egész ország iparának és kereskedelmének szempontjából: a fősúlyt legelső sorban is a politikai szempontokra fekteti, melynek szülötte a 12 százalékos ipari és kereskedelmi kisebbségi pótdadó.

Mi tudjuk, a miniszter nem, hogy hány és hányezer kisebbségi kereskedő és iparos kényeszerül rá, hogy maga vezesse könyveit. Nem azért, mert nem akar hitese könyvelőt alkalmazni, hanem azért, mert annak díjazását nem bírja el a közterhek alatt roskadozó üzlete. Ezer és ezer munkában, becsületben megüszült, szorgalmas kisebbségi kereskedő és iparos ember vezet így, saját anyanyelvén az üzleti feljegyzéseit, annál az egyszerű oknál

Háboru, vagy béke között kell választani az angol kormánynak

Uj fejezet kezdődik a világtörténelemben — A francia Kamara izgalmas ülése — Bizalmat szavaztak a Laval-kormánynak — Négy módosítást kér Mussolini a békejavaslaton — Abesszinia elutasította a béketervet

A Laval-Hoare-féle béketervezet körüli válság egyáltalán nem enyhült. Az abesszin kormány Abesszinia genfi küldöttségéhez táviratot intézett, amely lényegében elutasítja az angol-francia béketervet, a távirat hangja azonban nem határozott. A választ jogyzék utal arra, hogy a kibékítési javaslat az 1916. évi hármasszerződésen alapul, amelyet Abesszinia nem ismert el. A párisi javaslat elvei ellenkeznek az 1904. évi francia-abesszin egyezményvel, amely elismeri minden külföldi egyenlő jogát, míg a délabessziniai olasz gyarmatosító területen kizárólagossági jogot biztosítanak Olaszország számára.

Csütörtök: az angol kormány válságos napja

A népus egyébként tegnap nyilatkozott a párisi béketerről az United Press munkatársának és többek között ezeket mondotta:

— A béketerv elfogadása árulás lenne néppemmel szemben és egyúttal a Népszövetség kisebb tagállamaival szemben, amelyek a Népszövetség biztonsági rendszerébe helyezték bizalmukat.

Olaszország álláspontjának nyilvánosságra hozatala december 18-ra várható. Az olasz alkotmány értelmében ugyanis, minden területi változás a fascista nagytanács illetékessége alá tartozik és így valószínű, hogy a nagytanács szerdai ülésén döntés történik, de nincs kizárva az sem, hogy Mussolini csak Karácsony után adja meg a választ, mert időt akar adni az olasz csapatoknak arra, hogy addig az időpontig Abessziniában döntő győzelmet arassanak.

Londonban általános érdeklődés előzi meg az alsóház csütörtöki ülését, amikor a külügyminiszter nagyfontosságú kijelentéseket fog tenni. Állítólag Hoare be fogja jelenteni, hogy

az angol kormánynak a béke és a háboru között kellett választania, mert Mussolini félreérthetetlen nyíltsággal kijelentette, hogy az olaszankciók elrendelését háborus cselekedetnek tekinti.

Hír szerint az alsóház 154 munkáspárti tagja heves rohamot indít a békejavaslat ellen. Az Evening Standard azt tanácsolja olvasóinak, hogy ne törjenek pálcát Hoare felett, mert beigazolódt, hogy a külügyminiszter szigorú utasításokkal indult Párisba és a Laval-féle béketervet hamarabb fogadta el az angol kormány, mint a külügyminiszter. Nem volna lo-

fofgva, hogy az élet nem hagyott számára elég alkalmat és időt, hogy elsajátítsa a hivatalos pénzügyi szakkifejezéseket. Ugy gondolták eddig, hogy elég, ha becsülettel kifizetik az államkincstárnak mindazt, ami az államkincstárt megilleti: a pénzügyminiszter is megelégedik vele. Sajnos, tévedtek s e tévedésért

gikus tehát Hoareban bűnbakot keresni. A Daily Telegraph tudja, hogy Eden népszövetségi miniszter nem azonosítja magát Baldwin és Hoare nézeteivel. A csütörtöki alsóházi ülés minden valószínűség szerint történelmi nevezetességű összejövetel lesz az angol parlamentnek. A Times úgy tudja, hogy angol parlamenti körökben már végképp lemondtak a párisi béketerről, amelynek végrehajtására már senki sem számít.

Eden népszövetségi miniszter a mai minisztertanácson utasítást kapott a Genfben tanúsítandó politikai magatartást illetőleg. Az utasítás szerint a népszövetségi tanács előtt ugyanolyan magatartást kell tanúsítania, mint a 18-as bizottság ülésén, vagyis a tanács előtt is ismertetni kell a párisi béketervet. Az angol kormány ugylátszik a tanácstól teszi függővé, hogy elfogadja, vagy pedig elveti-e a tervet. A kormány mindenesetre megvárja Genf döntését s csak azután válaszol Grandi kérdéseire. Mindaddig azonban e kérdések tisztázására nem indul újabb tárgyalás.

Eden lord Genfbe utazott

Az angol kormány tagjai ma délelőtt minisztertanácsot tartottak, amelyen megállapították Eden lord népszövetségi angol miniszternek adandó utasításokat, aki a délutáni órákban Genfbe utazott. A minisztertanácson Hoare külügyminiszter nem vett részt, mert orvosai tanácsára néhány napot ágyban kell töltenie. Így tehát megtörténhetik, hogy az alsóház legközelebbi ülésén sem jelenhetik meg és nem vesz részt a párisi béketerv vitájában sem. Az angol külügyi hivatal egyik magasrangú tisztviselője az újságíróknak elmondotta, hogy lehetséges, hogy Hoare külügyminisz-

most nagy árat kell fizetniök, hacsak jobb belátásra nem jutnak az illetékesek, vissza nem szívják a kisebbségi pótdóról szóló rendelkezést, amely egyformán sérti az alkotmányos jogegyenlőség s a nemzetközileg biztosított állampolgári jogok és kötelességek alapvető szellemét. (J.)

ter a tilalom ellenére is megkísérli, hogy jelen legyen a nevezetes alsóházi ülésen. A minisztertanács után Baldwin miniszterelnök, Eden lord, Chamberlain Newille miniszterek és Wansittard külügyi államtitkár felkeresték lakásán Hoare külügyminisztert.

Az angol politikai körökben tudatában vannak annak, hogy Anglia vagy háboruba keveredik Olaszországgal, vagy lemond népszövetségi politikájáról. Ha a kormány kitart a béketerv mellett és érvényesíteni tudja akaratát a parlamentben is, akkor a világpolitikának újabb fejezete kezdődik. Baldwin miniszterelnök és Hoare külügyminiszter már erre az álláspontra jutottak. Marad azonban a kormány számára egy harmadik lehetőség is. a

lemondás.

A Reuter-ügynökség levelezője szerint Cerutti olasz nagykövet a béketervezet négy módosítását kérte Mussolini miniszterelnök nevében Laval miniszterelnöktől. Ez a négy módosítás a következő:

1. Aksumot Olaszország kapja.
2. Asszab kikötője továbbra is maradjon olasz uralom alatt, habár Abesszinia ott szabad kikötői jogokat kapna.
3. Az olasz gyarmatosítás számára kijelölendő abesszin területeken hatálytalanítsák az eddigi idegen engedményeket.
4. Olaszország korlátlanul rendelkezhesik a gyarmati körzet rendőrségével.

Laval nagy békebeszéde a francia Kamarában

Párisból jelentik: (Rádor.) Tegnap délelőtt a kamarában a kormány külpolitikájáról folyt a vita, különös tekintettel az olasz-abesszin konfliktusra. A beszédek elhangzása után Laval emelkedett szólásra és a következőket jelentette ki:

— Franciaország továbbra is hű marad a népszövetségi paktumhoz és a béke helyreállításán fáradozik. Azt akarjuk, hogy az ellenségeskedések véget érjenek, különösen most, amikor még az igazi háború nem kezdődött meg. Nagybritániával teljes egyetértésben elkövetünk mindent, hogy az abesszin konfliktusnak következményei Európára ne terjedjenek át. Anglia és Franciaország egyetértése a mi biztonságunkat is jelenti.

A miniszterelnök ezután emlékeztetett a hagyományos francia-olasz barátságra és arra, hogy a világháború olasz és francia harottai igen sok helyen együtt vannak eltemetve.

Laval ezután így folytatta beszédét:

— Legyenek meggyőződve, hogy megfontoltam lépéseim következményeit.

Egy jobboldali képviselő ekkor közbekiáltott:

— Háború!

A következő pillanatban a jobboldalon és a közepén hatalmas taps keletkezett, ami ellen a radikálisok és a szocialisták hevesen tiltakoztak. Laval megvárta, amíg a zaj elült, majd tovább beszélt:

— A különböző államok delegátusai hozzájárultak a gazdasági szankciókhoz bizonyos mértékben. A kormánynak olyan méltányos és elfogadható megoldást kellett találnia, amely a béke helyreállítása szempontjából szükséges. Én a békét szolgálom és nem értem, hogy külpolitikám miért találkozik ellenzéssel egyes pártok részéről. Minden törekvésem az, hogy Franciaország számára nyugalmat biztosítsak és ezért lelkiismeretem szavát követtem.

Bizalom a Laval-kormánynak

A miniszterelnök beszéde óriási lelkesedést váltott ki a kormányt támogató pártok körében.

A francia kamara délutáni ülése nagy érdekfeszítéssel kezdődött. A kormány részére fenntartott padsorokban a miniszterek nagy része megjelent. Laval miniszterelnök az ülés elején azt javasolta, hogy az interpellációk vitáját december 27-ikére tűzzék ki.

Leon Blum, a szocialisták vezére emelkedett ezután szólásra és beszédét azzal kezdte, hogy tíz nap múlva Genében mindennek vége lesz. Ezért azt indítványozza, hogy úgy az ő interpellációját, mint a többit is, már 20-án tárgyalják le.

Pierre Cot, a radikális szocialisták vezére, felszólalásában azt mondta, hogy a béketervezetet nem lehet elfogadni.

Ezekután Laval miniszterelnök ismét felment a szövegre és a következő kijelentéseket tette:

— Délelőtt olyan nyilatkozatot olvastam fel önök előtt, amelynek minden pontját alaposan megfontoltam. Leon Blum képviselő

most olyan kérdést vetett fel, amely csak megbénítja a kormány munkáját. Ezért kijelentem, hogy nem vagyok hajlandó megalázó körülmények között Genébe menni, mint ahogyan azt Blum képviselő ur javasolja. Nekem a legfelsőbb nemzetközi fórum előtt kell megjelennem, de feladatomban nem teljesíthetem olyan méltósággal, ha az ország képviselői előzőleg nem nyilvánítanak ki véleményüket politikáinkról. Kijelentette ezután, hogy fenntartja továbbra is előbbi indítványát a vita 27-ikére való elhalasztása tekintetében és egyúttal felvetette a bizalmi kérdést. Genében nem szándéksom más politikát folytatni. — fejezte be beszédét a miniszterelnök, — mint amilyent már délelőtt ismertettem!

A francia kamara délutáni ülése során

A genai politikusok sötétnek látják a helyzetet

Rómából jelentik: Suvich külügyi államtitkár tegnap fogadta a római francia nagykövetet, majd pedig megbeszélést folytatott az angol nagykövettel. Ezekkel, valamint a párisi és londoni olasz követségek diplomáciai lépéseivel kapcsolatban olasz körökben kijelentik, hogy ezek nem tekinthetők úgy, mintha a tárgyalások új fázisa kezdődött volna. Hangsúlyozzák azt is, hogy az angol és francia javaslat átnyújtása óta a helyzet nem változott. A római diplomáciai tárgyalások nem függnek össze a javaslatokkal és a tulajdonképpeni abesszin kérdéssel sem.

Genében a helyzet egyre rosszabbodik. A sötétben látók tábora mind jobban növekedik, mert általános az a vélemény, hogy hosszadalmas, ádóttan, a végtelenségig elnyúló vitára van kilátás. Az elégedetlenséget főképpen a kisállamok szítják és hangsúlyozzák, hogy semmi értelme sem volt annak, hogy tőlük nagy áldozatokat követeltek a szankciók kérdésében és a Népszövetség egész nehézkes gépezetét mozgásba hozták, ha most sutbadobják ezeket az elgondolásokat és a Népszövetségen kívül keresik a megoldást. Neheztelésüket és rosszszalásukat fejezik ki és álláspontjukat úgy állítják be, mint a népszövetségi alapokmány védelmét. A Journal de Geneve ma esti vezércikkében rámutat arra, hogy miért éppen a kisanfánt az ellenzék kulisszámögötti mozgatója. A lap rámutat arra, hogy a béke ilyenformán való létrehozása területi revíziót jelent és a revíziót ellenző államok tisztaban vannak azzal, hogy egy ilyen példa milyen súlyos precedens jellegével bír.

A Star értesülése szerint Hoare külügyminiszter népszövetségi reformtervezetet dolgoztatott ki és az abesszin kérdés rendezése után keresztül öhajítja vinni ezt a revíziót. A reform-elgondolás szerint

a Népszövetség élére négytagú igazgatótanács kerülne, amelynek tagjai: Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország.

Ez a tervezet, amely állítólag Baldwin minisz-

FÉRFI RUHÁT

elsőrendű kivitelben
olesón készít

FÜLEKY JÁNOS

szabászati szalonja

BUDAPEST, Harisbazar-u. 3. szám,
6711 (a Váci-uca mellett).

304 szavazattal 252 ellenében bizalmat szavazott a Laval-kormánynak.

Dum-dum-golyókat használtak az abesszinek

A Népszövetség főtitkársága közli, hogy a somáliai frontról az ott tartózkodott külföldi haditudósítókól táviratot kapott, amely megerősíti azt a hírt, hogy az abesszinek tényleg dum-dum golyókat használnak. A szabályok szerint csakis olyan bejelentések kerülhetnek népszövetségi tárgyalás alá, amelyek tagállamoktól származnak, egyelőre ezt a bejelentést sem terjesztheti a titkárság a népszövetségi tanácskozások elé, miután tagállamtól ilyen hivatalos bejelentés mindeddig nem érkezett a Népszövetséghez.

Köster Roland párisi német nagykövet három havi betegszabadságot kért. A nagykövet hosszabb idő óta betegeskedik, de a jelenleg folyamatban levő francia-német tárgyalások miatt nem akarta otthagyni állomáshelyét. A párisi Jour szerint helyébe új nagykövet kerül, mert a német nagykövetség vezetését ilyen hosszú ideig nem lehet helyettesekre bízni.

terelnök helyeslését is elnyerte, a kisállamok népszövetségi tevékenységének alapos megnyirbálását jelenti és nem egyéb, mint a Mussolini-féle négyhatalmi egyezmény feltámasztása. A négyhatalmi egyezmény ellen a kisállamok annakidején kétségbeesett ellenállást fejtettek ki.

Addis-Ababa jelentés szerint Hailé Selasszié ma küldi el Genébe a párisi béketerv ügyében adandó válaszát. A négyes bizonyos fontos belpolitikai ügyek elintézése után az északi hadszíntérre utazik, hogy személyesen vezesse az egyre erősödő olaszellenes támadást.

Harcéri telen'ések az abesszin frontról

Az abessziniai harctérről érkező jelentés szerint, tizenöt olasz repülőgép tegnap bombázta Neghelli városát. A felderítők jelentése megállapítja, hogy itt tartózkodik D'Esta herceg és csapatainak nagy része. Az abesszin vezérkari főnökségben dolgozó egyik belga ezredes lemondott tisztségéről, mert a négyes az általa kidolgozott felvonulási haditervet nem hagyta jóvá és azt nem engedte végrehajtani.

Római jelentés szerint, ma délben adták ki a 37. számú harctéri jelentést, amely így hangzik:

„Badoglio tábornagy táviratozza: Mintegy 3000 főnyi ellenséges csapat megtámadta a Takazze folyó mentén elhelyezkedett olasz előőrsöket. Eritreai osztagaink előbb erős ellenállást fejtettek ki, majd visszavonultak. Ugyanakkor több abesszin csapat csónakokon átkelt a Takazze folyón és kísérletet tett az ott elhelyezkedett csapataink visszahúzására. A harc itt még folyik. A mi oldalunkon 9 olasz katona vesztette életét és az olasz bennszülött osztagok vesztesége mintegy száz halott. Az ellenség vesztesége még nem ismertetes.”

RÁDIÓ TELEFUNKEN

telepes-, váltó- egyen-
áramu- és universal
készülékek

„A harcterekre kellene küldeni a népszövetségi megbizottakat”

Angol tiszték az abesszín hadseregben

Az olasz lapok igen érdekes tudósításokat közölnek a keletafrikai harcterekről. Addis-Abebából jövet ugyanis 6 amerikai újságíró érkezett Djibuti kikötőbe, akiket az amerikai kormány rendelt vissza az abesszín harcterekről. Hét más amerikai újságíró, akik jelenleg még Dessieben, az abesszín főhadiszálláson tartózkodnak, rövidesen szintén visszatérnek hazájukba. Az amerikai újságírók kijelentették, hogy az abesszinek helyzete rendkívül nehéz. A legutóbbi napokban egy nagyobb karaván indult el Addis-Abebából nagyobb élelmiszer készletekkel, de ez a karaván visszatért néhány nap múlva ismét a fővárosba, mert

utközben fegyveres bandák támadták meg és teljesen kifosztották a karavánt.

A hadihelyzet felől a lakosság teljesen tájékozatlan. Az utóbbi időben fehér tiszteteket osztottak be a törzsfőnökök mellé is. Igen sok fehér tiszt található különösen a déli harctéren. Az egyik újságíró megerősítette azt a régen elterjedt hírt, hogy a fehér tiszték legtöbbször angol. Arra a kérdésre, hogy tapasztalataikat mért nem írták meg őszintén lapjaiknak, az amerikai újságírók elmondották, hogy ezt a szigorú abesszín sajtócenzúra miatt nem tehették meg.

Az idegen újságíróknak nagyon nehéz volt a helyzetük. Nem irhattak semmiről az igazsághoz híven. Igen sokszor megtörtént, hogy elkobozták a rádiogramot, akkor, amikor az már ki is volt fizetve. A pénzt azonban nem kapták vissza. Elmondták, hogy

szeretnék meghívni a népszövetségi megbizottakat ezekre a harcterekre és Abessziniába, különösen azokat, akik az olajmegtörölások mellett kardoskodnak.

hogy jöjjenek csak és tegyenek ott mindenféle látogatásokat, mert biztos, hogy mindjárt megváltoztatják eddigi véleményüket és igaznak fogják tartani majd azután mindazokat a súlyos vádak, amelyeket az olasz emlékirat terjesztett annakidején az Abessziniában uralkodó állapotokról a Népszövetség elé és amely ennek az országnak a Népszövetségből való kizárását javasolta.

A Paris Midi haditudósítója szerint a négy utasította Nasibu herceget, hogy vegye át a déli hadsereg főparancsnokságát és mindjárt kezdje meg a hadműveleteket. Mikhael herceg, Dagabur kormányzója haladéktalanul csatlakozni fog hozzá, Desta herceg szintén készen áll az offenzíva támogatására.

A vádak alaptalanságát igazolta

dr. Kiss Sándor, volt aradi vágóhídi igazgató
a törvényszéki tárgyaláson

— Az összes kihallgatott tanuk dr. Kiss mellett vallottak —

Az aradi törvényszék ma délelőtt megkezdte dr. Kiss Sándor, az aradi vágóhídi volt igazgatója ügyének tárgyalását. Dr. Hentiu Ioan és dr. Sárbu Gheorghe, a volt vágóhídi igazgató védői a tárgyalás elhalasztását kérték és újabb fontos tanukat jelentettek be. Ezt a kérést a törvényszék elutasította azzal a megjegyzéssel, hogy ha szükségesnek mutatkozik, a tárgyalás elhalasztja és elrendeli a bejelentett tanuk kihallgatását. Az elnök ezután a vádiratot ismertette dr. Kiss Sándorral. A vádirat szerint Kiss Sándor 1933. május 20-án az aradi törvényszéken Copan Veronica perében hamis tanuvallomást tett. A másik vádpont pedig az, hogy Bodó Gyula, azóta elhunyt budureasai jegyzőt arra bírta, hogy neki igazolványt állítson ki, amely szerint ő 1918. december elsején budureasai illetőséggel rendelkezett. Ennek a bizonyítványnak alapjául kapta meg dr. Kiss a román állampolgárságot. Az illetőségi bizonyítvány a vádirat szerint tulajdonképpen Kiss apjára vonatkozik és adatai nem feleltek meg a valóságnak.

Kiss Sándor dr.
állampolgárságának ügye

Kiss Sándor dr. vallomásában elmondotta, hogy 1932. júliusában Copan Veronica 13 sertést hozott Aradra Ortisoaráról. Egyet utköz-

ben a meleg miatt leszúrták. Ő ezt a sertést is megvizsgálta és megállapította, hogy egészséges. A törvényszék előtti vallomásában erre a sertésre gondolt. Később tudta meg, hogy távollétében Copan Veronica házában is leszúrt egy disznót, melyről dr. Armbrüster állatorvos megállapította, hogy beteg volt. Amikor ezt megtudta, azonnal írásbelileg közölte a törvényszékkal.

— Ami a másik vádat illeti — mondotta Kiss Sándor dr. — orvosi diplomámat 1916-ban kaptam. Röviddel ezután a frontra mentem, olasz fogságba kerültem és csak 1919-ben tértem vissza. Ekkor a román államtól megbízást kaptam az itt levő állami csődörök összeírására. Ezért a munkámért kitüntetést is kaptam. 1923-ban saját költségemre Buenos-Airesbe utaztam tanulmányuttra. Később, amikor visszatértem, ezeket az éveket az állam betudta szolgálati éveimbe. 1924-ben, amikor az állampolgársági összeírás történt, jelentkeztem a buenos-aires-i román konzulátuson és meg is kaptam az állampolgársági bizonyítványt. Később az ottani román konzulátust megszüntették és a román állampolgárok ügyeinek intézését a francia konzulátus vette át. Így történt, hogy én 1925-ben francia utlevéllel tértem vissza. Ez az utlevél azonban csak egyetlen utazásra volt érvényes. Amikor hazatértem, a

Német világmárka.

Figyelje rádiócsereakciónkat!

Beszerezhető:

RADIO-LUX
Hermann Schuller

Bulev. Reg. Ferdinand 17. Telefon 643.
(a Lutheránus templommal szemben).

buenos-aires-i állampolgársági bizonyítványt itt nem ismerték el azzal az indokolással, hogy idegen állam fennhatósága alá helyeztem magam azzal, hogy francia utlevéllel jöttem haza. Nem vették ugyanis figyelembe, hogy akkoriban a francia konzulátus intézte a román állampolgárok ügyeit is. Távollétemben az állampolgársági névsorba bevezették feleségemet és fiamat, engem azonban kihagytak. Ekkor megbíztam dr. Bancila oradeai ügyvédet, hogy intézze el állampolgársági ügyemet. Tudtam, hogy édesapám már a háború előtt Budureasán lakott és onnan csak 1918. után távozott. Levelet írtunk Budureasára, ahonnan megkaptuk apám illetőségi bizonyítványt. Mivel apám odavaló illetőségű volt, az oradeai törvényszék nekem is megadta az állampolgárságot.

Egy érdekes tanukihallgatás

A törvényszék ezután dr. Cristea Tiberiu timisoarai állategészségügyi vezérfelügyelőt hallgatta ki, aki elmondotta, hogy a háború után valóban dr. Kiss segítségével sikerült 500 csődört megmenteni és hogy már akkor állami szolgálatban állott. A következő tanu Orosz Sándor budureasai lakos. Ez határozottan emlékezett arra, hogy dr. Kiss édesapja már a háború előtt Budureasán lakott és egy ottani lakótermelő cégnél működött. A törvényszék ekkor a tanut néhány pillanatra kiküldte és felszólította dr. Kiss, hogy írja le édesapja külsőjét. Ezután behívták Oroszt, aki szintén ugyanígy írta le az idősebb Kiss. Dan Ioan erdőőr vallomásában szintén elmondotta, hogy még a háború előtt ismerte dr. Kiss édesapját, aki Budureasán lakott.

A törvényszék ezután az ügyész és védők kérésére több újabb tanu kihallgatását rendelte el és a tárgyalást 1936. január 10-re halasztotta.

F. hó 19-én este 9 órakor
a timisoarai

„HAZIMIR”

koncertje az Iparos-Otthonban.
Jegyelővétel „Chic” divatáru-üzletben.

F. hó 19-én este 9
órákor a timisoarai

"Hazamír" hangversenye

az IPAROS OTTHONBAN.
Jegyelővét „CHIC“ főtéri divatáru üzletben.

Az új püspök

Írta: KATONA BÉLA

Oradea. Szerény, szőke fiatalember volt. Klacsin nyírott bajszal. Rend szerint sötét zakóban érkezett az ebédhez, amelynek asztalát egy polgári lakás ebédlőjében terítették meg naponta. A háború már vége felé járt és így bőven akad miről eldiskurálniuk: a két újságíró és ő... Nekünk jól esett a nagyon művelt embernek halk jelenléte. Az események kinn a világban rohamosan torlódtak s ez feszélyezte őt. Merthogy román volt. Vitatgattuk a dolgok lényegét s nem mondom, a mult hibáiról is elbeszélgettünk. Három munk közül kétszázötvenöt látta csak tisztán, míg Jesz. De ezt is oly lelkifattal jelezte, mint aki rajnál érzékenységet érinteni.

Ha friss hírrel érkezünk az ebédhez, rend szerint azzal kezdjük:

— Na, mit szél mindehhez, doktor ur?

— Átmenet ez kérem csupán — jegyezte meg.

Mi biztunk benne és szerettük is, de most megvallo, nem hitünk neki! Így inkább elkerüljük a témakört, hogy a problémák oly sok más síkán megértjük egymást. Akadtak bőven emberségesebb gondolatok. Talán éppen Schopenhauerrel elmékedtünk, amikor az események kezdtek őt igazolni. Még csak önelégült mosolyt se kockáztatott. Pedig a sors már vázolta számára a boldogabb lét.

Bocsánat, még nem is mondtam meg a nevet. Dr. Magier Aurel volt az illető.

Távol idők által váltak valóra a történelmi nagy fordulatok és érthető, hogy hátrahagyó örömet lelt urra egy nép fölött. Egyszeriben sok lett a lelkes patrióta s a felébredt román közéletben szerepet követeltek azok is, akik addig diszkrimináltak. Sőt az se volt egyik-másikról addig nyilvánvaló, hogy román az illető. Ebben a hangos megmozdulásban, lénytelenségeivel még nagyobbra nőtt szemünkben ez a Magier doktor, aki a görögkeleti püspökségnél a szentszéki ügyekkel egy foglalkozott tovább, mintha nem történt volna semmi. Képzett román utakra szükség volt akkor, hiszen még a nyelv stílusában se volt mindenki otthonos s a bibliai dialéktus távol esett kissé az irodalmi nyelvtől. De Magier Aurel az ő bölcsészeti és teológiai doktorátusával, román litteráris műveltségével még csak egy kis szerepet se igényelt.

Most lefektetem, hogy amikor a legjobbat állások kirendálásával egymást érték, akkor Magier doktor szerényen román nyelvekét kezdett adni néhányunknak. Egyik elemi iskola kopott termébe hoztam össze néhány barátomat; hallgattuk az előadást egy előtűnt ismeretlen nyelvről s felsórázott bizonyítékait annak, hogy a latin eredet milyen nyilvánvaló. Akkoriban elől ugylátszik kétségeink lehettek. Megtanultunk közbünl, számolni, majd lassan beszámolni is arról, amit román lapokból megértettünk. A kurzus nem volt éppen hosszú s részéről a szorgalom is rövid volt, de hogy ma mégis megértetem magam románul, ez ott fogant meg a szivélyes délutáni órákon.

Tanárunk tevékenysége aztán még tovább is tartott. A széles lehetőségek napjainban visszavonultabb lett, mint valaha. A szónak nemcsak átvitt, de való értelmében is szerzetesi életre rendezkedett be és a lelki világnak arról az utárárt, amelyen nem a historial változás adhatja meg a továbbélés lendületét. Ebben a szerzetben mondott le a nevével is s lett belőle Crisan Andrei. Se doktor, se filozofus, csak szerzetes.

A hívatottság azonban nem tűnik ki könnyű, ahogy Crisan Andrei számára valóban megnyílt az út. Hogy az egyházi hierarchiában miként következtek a lépések, aligta jelentős abban a pillanatban, amikor alig négyévtizeddel a vállain, már felszentelt püspök és vikárius lett. Igen, itt élt és jól esett tudni, hogy a melegszt. vü Ciorogariu püspök mellett az ő listá szándékal csak megerősödnek, emberi jósa meg nem fog. Jól esett tudni, hogy ez a világos látású férfi a maga halk ifúságából magával vitte papai méltóságába a mások féltelmének megértését és a megértés urt izlését is. Sajnos, a mi kisvárosi életünk sok más vonatkozásában is a ritkuló példa.

Most emegy elhív a városból, hogy élére álljon a békében is már híres aradi püspökségnek. Egyhangú választás szolítja el innen Romániának kurban is legfiatalabb püspökét. Eltűnik a ycsat

A lezuhant óriás gép

magyar áldozatának regénye

— Zuckmann Gyula kalandos élete és tragédiája —

Néhány nappal ezelőtt megrázó repülőszerecséltlenségről érkezett jelentés. London közelében lezuhant a menetrendszerű brüsszeli utasszállító repülőgép és tizenegy utasa holtan maradt a romok alatt. Egy nappal később újabb híradás arról számolt be, hogy

az utasok között magyar ember is volt: Zuckmann Gyula kereskedő.

Előkelő és köztismert család fia volt Budapesten Zuckmann Gyula. A középiskola felsőbb évfolyamaiban már kivált társai közül külföld felé irányuló érdeklődésével, szokatlan nyelvtudásával és azzal az angol gyarmatosokra emlékeztető kalandkedvvel, ami mindig szokatlan események középpontjába állította. Magas természetével, hivatásos ökölvívóra emlékeztető, széles vállu, karcsú csipőjű figurájával diáklányok ábrándos sóhajtsai között készült az érettségire és a nyugtalan, tehetséges emberek kalandos nimbusza vette körül. Egykori barátai között, noha ő maga sohasem beszélt róla, nyílt titoknak számított, hogy mindent szünidőben és néha iskolaév közben is miért látogat el olyan gyakran Németországba és hogy egy nagy kikötővárosból miéért érkezik szinte minden hónapban pár napra Budapestre egy feltűnő szépségű és eleganciájú, fényűzően élő és öltözködő érettebb asszony. A fiatalember és a szép német asszony estéknél — dacolva a középiskolák szigorú tilalmával — nemcsak színházakban és éttermekben jelentek meg, hanem a városi utcákon is. Északai mulatóhelyeknek is ismert alakjai voltak. Csak egymással táncoltak és Zuckmann Gyula reggel 8 órákor kissé álmósan állt helyén az iskolában, mindenki tudta róla, hogy valószínűleg a hajnali órák vetették haza.

És a korán kibővülő, szenvedélyes és lázas szerelem közvetlenül az érettségi után minden társadalmi formának megfelelő kérések között kötött ki.

A 18 éves fiatalember Hamburgban feleségül vette szép szerelmét, aki több mint kétszerannyi idős volt, mint ő.

Az ifjú házasság boldogságát sokáig nem zavarta semmi: a fiatal férj igazgatója lett az asszony vállalatának.

Egy óriási vagyon árnyékában

Németországban töltött ideje alatt megismerték a rajna-westfáliai acélüzemi alelnökével, Othmar Strauss-szal. Bejáratos lett a családhoz és pár héttel később azzal lepte meg ismerőseit, hogy újabb házasságának hírére tette közzé a lapokban:

feleségül vette az alelnök idősebbik leányát.

Ugyilátszott, hogy a mozgalmas pályafutás most csendes kikötőbe érkezik. Szinte korlátlan anyagi lehetőségek középpontjában állt a fiatal pár, de Zuckmann tevékeny természete nem ismert pihenést.

Zuckmann Gyula egy rapot fiatal feleségével együtt Szudánba oroszlantha vadászni.

Tragédiák sorozata

A németországi események apósának családját is közelről érintették. Az acélüzemi alelnök megvált pozíciójától. Svájcba költözött, a fiatal ember pedig ismét visszatért Londonba. Ettől az időtől kezdve a balszerencse árnyéka lebegett fölötté és családja fölött. Előbb látnia kellett, amikor ifjú sógorjének vőlegénye, egy amerikai mérnök szemeláttára buzsa magát halálra a csendes repülőterén.

A természet rendje — úgy látszik — erősebb volt a korán jelentkező és gyorsan elharmvadó szenvedéllyel. Hat évi házasság után Zuckmann és felesége a legbarátságosabb formában megállapították, hogy együttélésüket nem lehet tovább zavarok nélkül fenntartani. A válóper gyorsan, simán és minden vita nélkül ért véget: Zuckmann még azt a végkielégítést sem vette fel, ami hivatali állásánál fogva megillette volna és zsebében a legszükségesebb iratokkal, tárcájában néhány bankjeggyel, egy hónap múlva már Londonban bukkant fel.

London sportklubjában

Az angol főváros mindig bizalmatlanul fogadja az idegeneket, a fiatal jövevény azonban értett hozzá, hogy átförjön a közönynek ezen a falán. Pompás lélektani érzékkel azonnal megtalálta azt a pontot, ahol legkönnyebb az angolokhoz hozzáférni és sportkapcsolatokat teremtett magának. Már középiskolás korában kiváló és tehetséges amatőr ökölvívónak számított és most kihasználta, hogy németországi éve alatt sem hanyagolta el a bokszsportot. Elsőnek egy chelsea sportklubban jelentkezett, ahol — az angol sportszokásnak megfelelően — alkalmat adtak neki, hogy a klub hozzá hasonló súlyú versenyzőivel álljon szembe.

Hátán egymásután aratott győzelme

nemcsak szabad bejárást biztosított neki az összes ökölvívással foglalkozó londoni sportegyesületekbe, hanem tekintélyt és megbecsülést is szerzett számára.

Ezidőben egy jónévű hivatásos magyar ökölvívó próbált szerencsét Londonban. Zuckmann azonnal kapcsolatba lépett vele. Megállapodtak, hogy ő menedzseli a londoni boksz-szereplést és ezzel kapcsolatban alkalmat talált arra is, hogy közben jelentékeny összegű fogadásokat kössön a magyar versenyző győzelmére. Az angol sportklubokban az a szokás, hogy a mérkőzés folyamata alatt is lehet fogadni az eredményre. Zuckmann pedig, mint kitűnő szakember, egy-két menet alatt pontosan meg tudta ítélni a szemben álló felek erejét és kilátását.

azután az orvosok híába hírcollak ifjú feleségének életéért, aki egy évvel ezelőtt a ködös angol felében influenzavírussal vitt el. Fáradtan menekült Budapestre, hogy régi barátai és családja körében pihenést találjon. Budapestben ismét csak tragikus hír várta, rövid idővel apjának halála után rájött, hogy szerzett édesanyja is meghalt és szinte tökéletesen egyedül maradt.

Férfizett nővére híába próbálta marasztalni, a kalandos természet, az Oceanon tatra kergette. Rövid amerikai tartózkodása alatt ut, ki tudja hányradik egzisztenciát teremtett magának. Több jelentékeny amerikai vállalat bízta meg európai képviselőjével. Szilárdan megvettte lábát a londoni Cityben, nagy üzletét kötött a kontinenssel, minden héten három napot repülőgépen töltött, iton a szigetország, Páris és Brüsszel között és ügyilátszott, hogy megtalálta ezt az utat, amely a pionírok kalandkevet gazdasági siker esatornába vezeti le. Legutóbb arról írt, hogy tevékenységébe be fogja kapcsolni Magyarországot is.

Ez az utolsó levél egy nappal később érkezett Budapestre, mint a katasztrófát jelentő távirat.

KARÁCSONYRA

LEGSZEBB

AJANDÉK AZ

ADY HARIŠNYA

ADY DÉSIR

ADY MANON

ADY No. 75

6870

felé ártalmó hársák alól, ahol naponta sélálgatott. Aki ismerték, becsülték, akik nem ismerték, szerették, mert szeméből valami baráti jósa sugárzott. Számuakra e kék szemek emléke sokáig

kíséri, mert ezekkel gyakran saigó szílvünkbe látott.

Furcsa is ez nekem: egy püspök, aki korban egyidős velem, de léleken, nyilván még fiatalabb.

Vaida: A kormány tullicitálta a Frontul Romanesc-ot, amikor a magánvállalatokat faji aránykérdésben büntette meg

Vaida nyilatkozik királyi kihallgatásáról — Szigorú intézkedések az uccai zavargások meggátlására

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a Frontul Romanesc központi helyiségében Vaida elnöklete alatt értekezletet tartottak. D. R. Ioanituescu rövid beszámolója után Vaida emelkedett szólásra és azt mondotta, hogy a jelenlegi helyzetet semmi sem jellemezheti jobban, mint Iamandi miniszter nyilatkozata, amely szerint a demokrácia vesztélyben van. Megelégedését fejezte ki afelől, hogy maga

a kormány tullicitálta a Román Frontot azokkal a törvényekkel, amelyekben a román elemet pártfogolja és a magánvállalatokat éppen a faji aránykérdésben büntette meg számtalanszor, amikor megállapította, hogy a vállalatok nem alkalmaztak kellő arányban románokat.

De ez csak egy részlete annak a programnak, amelyet a Román Front kidolgozott.

Amikor átvesszük a hatalmat, kivánságainknak legalább 80 százalékát meg kell valósítanunk. Azt hiszem, hogy mindaddig, amíg nincs látható kormányválság, hiábaválto a kormányutódlás kérdését felvetni. Méltatlan eljárás suttogásokkal, vagy fenyegetésekkel az alkotmányban előírt formák elé vágni. Szervezkedéssel és programunkkal kell erőhöz jutnunk. Nem polemizálok a nemzeti-parasztpártiakkal, de a megyei vezetőségünk mindenütt felülmúlják képességeikben az övéket. Megállapodtunk Cuzával abban, hogy a nemzeti-parasztpártból átszivárgókat ne fogadjuk be sem hozzánk, sem pedig hozzájuk. Kihallgatáson voltam az uralkodónál és beszámoltam neki arról, hogy miképpen látom én a dolgokat. Rávilágítottam arra, hogy a Román Front erősödik és már ma olyan szervezetet alkot, amellyel számolni kell és amely kormányképes. Amikor az erő a nemzeti akarat kifejezése lesz, hogyan tudják elképzelni, hogy a királynak ne verjen éppen úgy a szive, mint a nemzeté, amely felett uralkodik? Örömmel vállalnám a kormányzás felcsoválását. Ami a külpolitikát illeti, azt senki sem tekintheti másképp, mint ahogy azt az uralkodó megszabta a trónbeszédében. Arra kell törekednünk, hogy igazi demokratikus erő váljunk belőlünk.

Elfogták és letartóztatták Vorvoreanu liberális képviselő gyilkosait

Az egyik turnuseverlni szolgabíró a főteljes

Turnuseverlnből jelentik: A Vorvoreanu Marina többségi képviselő meggyilkolása ügyében régóta folyó nyomozás vasárnap eredményre vezetett. A fővárosi szigoranca közegei őrizetbe vették és a rendőrségre kísérték Trocan Gheorghe szolgabírót, annak fivéréit: Nae-t, Mihailt, valamint Lexescu Constantin, akiket már a kezdettől fogva és gyanúsítottak azzal, hogy közül volt a liberális képviselő meggyilkolásához.

Később előállították a rendőrségre Bacioaga soffort, aki előadta, hogy a gyilkosság éjszakáján

látta Trocan szolgabírót, amint hazafelé futott.

F vallomás alapján a négy gyanúsítottat este nyolc óráig vallatták és a szembesítések alapján megállapították, hogy csakis ők lehetnek Vorvoreanu gyilkosai.

Tegnap délelőtt Niculescu-Bolintin vizsgálóbíró végzést adott ki a szolgabíró és három cinkosa letartóztatásáról.

Itt említjük meg, hogy a csendőrzézfelügyelőségen értekezletet tartanak Inculet belügyminiszter elnöklete alatt. Ezen az értekezleten szigorú intézkedéseket határoznak el azok ellen, akik az elmúlt napokban az uccakon lefolyt zavargásokat rendezték. A jövőben, az Adeverul szerint, a belügyminiszter személyesen ellenőrzi a rendfenntartó intézkedések betartását. Inculet belügyminiszter egyébként a zavargások kérdését a minisztertanács elé akarja vinni.

Clujon egyébként ma összeült a nemzeti-parasztpárt ardeali vezérőbizottsága. Az ülésen Popovici Mihail elnökölt és azon részt vett Maniu is. Popovici bejelentette, hogy a nemzeti-parasztpárt minden időszaki választáson részt vesz. Megbeszélték a gyűlésen a párt követendő taktikáját is.

Izgalmas vita a parlamentben az Universul elleni támadások miatt

A képviselőház mai ülésén Popescu-Necsesti volt államtitkár szólalt fel, aki visszautasította a legutóbbi ülésen az Universul ellen felhozott vádak és kijelentette, hogy az Universul a szóbanforgó sajtókampánnyal kapcsolatosan semmiféle anyagi érdek nem vezet. Utána Petre Ghiata, többségi képviselő újból megtámadta az Universult és kijelentette, hogy a lapot anyagi érdekei vezetik a Minerex társaságnak adott koncesszióval kapcsolatos sajtókampányban. Costinescu kereskedelemügyi miniszter rámutatott arra, hogy a Minerex, majd később a Rofoil társaságnak adott koncesszió tekintetében törvényesen járt el és megvédte az állam érdekeit. A vita igen feszült atmoszférában folyt le és gyakran botrány jellegét öltötte magára. Ezután áttértek a napirendre és megkezdték a közigazgatási reformjavaslat tárgyalását. Az első felszólaló Nicolaescu többségi képviselő volt, aki a javaslat mellett foglalt állást.

A szenátusban Pirtea lelkes az ardeali papok helyzetét tette szóvá és nyugdíjtörvény létesítését kéri a lelkesek számára. Lepadatu kultuszminiszter válaszában bejelentette, hogy értekezletre hívja össze az ardeali papság vezetőit, hogy megtárgyalják velük a lelkes-nyugdíjintézmény problémáját.

Letartóztatták a sebisi családi tragédia életben maradt áldozatát

Panyik Andorné az aradi vizsgálóbíró előtt

Ma délelőtt az aradi törvényszék elé került Panyik Andorné, a sebisi családi tragédia hősnője. Mint emlékeztetés, ez év októberében megrendítő családi tragédia játszódott le Sebisén, Panyik Andor jómódu kereskedő házában. A kereskedő felesége — eddig még ismeretlen okokból, — lelötte férjét és tizenkét éves kislányát, Panyik Tibort, majd pedig saját maga ellen fordította a fegyvert. Mindhármukat az egyik aradi szanatóriumba szállították. Itt néhány nappal a sebisi események után Panyik Andor meghalt és alig egy héttel ezután elhunyt a kis Panyik Tibor is. Egyedül a kettős gyilkosságot elkövető anya maradt életben. A szanatóriumból átszállították a kórházba és itt ápolták közel két hónapig át. Most, hogy tüdősebe begyógyult és az asszony felépült, rendőr jelentkezett érte a kórházban és átvitte az ügyészségre.

A három hónap előtt lefolyt borzalmas családi tragédia két áldozata már a temetőben pihen s a gyilkos anyát és feleséget most vonja felelősségre a földi igazságszolgáltatás.

A mai tárgyaláson megállapítást nyert, hogy a vizsgálóbíró még ez év október 14-én letartóztatási végzést adott ki Panyikné ellen, de ezt a végzést nem küldték fel megerősítés végett a törvényszékhez. A törvényszék ma arra az álláspontra helyezkedett, hogy az október 14-ikén kiadott letartóztatási végzést nem erősítheti meg két hónap múlva, december 17-ikén. Ezért Panyikné ismét levitték a vizsgálóbíróhoz, aki most új letartóztatási végzést ad ki az asszony ellen, akit majd ennek a végzésnek megerősítése végett, ismét a törvényszék elé állítanak. Az asszony védője egyébként beadvánnyal fordult a vizsgálóbíróhoz, akit arra kért, hogy az asszonyt utalják vissza a kórházba, mert még nem teljesen egészséges, egyben pedig annak megállapítá-

sát kérte, hogy Panyikné nem volt szellemi képességei teljes birtokában, amikor szörnyű tettet elkövette.

CORSO 5, 7 1/2 és 9 1/4 órák

Eggerth Márta rendkívüli sikert aratott filmje:

CLO-CLO

Rolf Wanka, Hans Moser, Ida Wüst, Leo Slezák.

SELECT 5, 7 1/2 és 9 1/4 órák Premier

ANNY ONDRA

végre újból magára talált legújabb filmjében:

Nagytakarítás

(Grossreinemachen.)

Nagyszerű énekes vígjáték.

Wolf Albach Retty, Hans Richter.

URANIA 5, 7 1/2 és 9 1/4 órák

Királykeringő

(Königswalzer)

Egy fess dragonyoshadnagy és egy szép oukrásleány szerelmi története.

WILLI FORST, HELI FINKENZELLER, CAROLA HÖHN, PAUL HÖRBIKER.

Jön! AZ ALAGUT. Bernhard Kellermann világhírű regényének filmváltozata. Főszereplői: Paul Hartmann, Oly v. Flint, Gustav Gründgens, Attila Hörbiger.

HIREK

Ananász, mint házasság-közvetítő

A házasságközvetítő irodák minden leleménye eltörpül egy indiai angol telepes házassági ötletéhez képest. Az eset a következő: Egy hollywoodi szépség, aki egy filmvállalatnál, mint görli működött, vacsorára hívta meg két barátját és vacsora után különböző gyümölcsöket szolgáltatott fel. Amint egy szépen kifejtett hatalmas ananászt tett a tányérjára és fel akarta vágni, nagy meglepetéssel látta, hogy az ananász levelei között egy vékony kis papírlapocskát húzódik meg szerényen. Még nagyobb lett a hollywoodi görli csodálkozása, amikor a papírlapon a következő írást találta:

„E levél írója Frank Adams, allahabadi teleppessel azonos, (India). Mindeztideig hasztalan gondoltam házasságra, mert nem találtam megfelelő fehér nőt Indiában. Ezután próbálok hát szerencsét. Ezt a levelet több csomag ananászhoz mellékeltem és most kíváncsian várom, hogy válaszol-e valaki.”

A levélhez pontos cím is mellékelve volt. A hollywoodi görli gondolt egy merészet és írt az indiai angol telepes címére. A levélből levelezés lett, a levelezésből házasság.

Az új házaspár azóta boldog családi életet él és az ananász a kedvenc gyümölcse. A nemmindennapi szerelmi történet természetesen a szenzáció erejével hatott hollywoodi körökben. Talán mondanunk sem kell, az ananászfogyasztás azóta rohamosan megnőtt és a kis filmsztárcsoportok lázasan kutatják át az ananász leveleit, abban a reményben, hogy talán akad még néhány vállalkozó szellemű indiai angol ifjú, aki a házasságnak ezt a kissé szokatlan módját választja.

HÖEMELKEDÉS. Mérsékelt légáramlás, több helyen havazás, havas eső, egyes helyeken pedig csakis eső. Sok helyen köd. Höemelkedés valószínű, a magasabb hegycsúcsokon azonban egyelőre nem lesz olvadás.

Karácsonyra

Magyon olcsón kaphatók:

6899

Gyermek fotóelek, játékok, börröndök, kézimunka kosarak és mindenféle kiegészítők.

KREBS & MOSKOVITZ

Arad, H. Neumann-utca.

ZÜRICH ZÁRLAT: Páris 20.37 és egy negyed, London 15.18 és fél, Newyork 308.12, Milánó 24.82, Amszterdam 208.80, Berlin 124, Prága 12.78, Varsó 58.20, Belgrád 702, Bucuresti 250.

Városi vezetők Bucurestben. Dr. Cotioiu Romulus képviselő, városi interimárbizottsági elnök, továbbá Iosif Vulpe, a bizottság alelnöke, a Munkakamara elnöke Bucurestbe utazott. Cotioiu dr. részt kíván venni a legújabb közigazgatási törvényjavaslat parlamenti tárgyalásán. Távollétében teendőit Tatu Ioan bizottsági tag, volt alelnök látja el.

Görög választások: január 26. Athénből jelentik: Demerdzis görög miniszterelnök megerősítette azt a hírt, hogy a király felhatalmazást adott a nemzetgyűlés feloszlására. A választásokat január 26-án tartják.

Népszámlálás Budapesten. Budapestről jelentik: Holnap kezdődik meg Budapesten az úgynevezett hármass népszámlálás. A számláló biztosok egy része az épületeket, a lakásokat és a bennük lakókat írják össze, másik részük a választói jogosultsággal bírókat és külön bizottság pedig a munkanélkülieket számolja össze. A népszámlálást 1600, kizárólag tanerőkből álló biztosok végzik.

Új választások Spanyolországban. Madridból jelentik: A spanyol hivatalos lap rendeletet közöl, amely a nemzetgyűlést január elsejéig elnapolja. Valószínű, hogy a nemzetgyűlés többé egyáltalán nem ül össze, hanem azt feloszlatták és kiírják az új választásokat.

Dohányozhatnak a rabok Ausztriában. Bécsből jelentik: Az igazságügyminiszterium körrendeletben értesítette az ország valamennyi fogházának vezetését, hogy kísérletképpen engedjék meg a raboknak a dohányzást.

Kommunistatüntetés Prágában. Prágából jelentik: Hétfőn este nagy tüntetést rendeztek a belvárosban a kommunisták. Több helyen felszedték az utcák kövezetét, megakadályozták a forgalmat és a rendőrséget közáporral fogadták. A rendőrség 10 tüntetőt letartóztatott.

Nyugalom Egyiptomban. Kairóból jelentik: Az egyiptomi kormány hivatalos jelentést tett közzé, amelyben bejelenti, hogy az általános választójog bevezetését tervezi és a választói névjegyzék összeállítását már is elrendeli. Kilátásba helyezi az egyiptomi kormány a bezárt egyetemek mielőbbi megnyitását is. Végül örömet fejez ki a pártok között létrejött együttműködés felett és hangsúlyozza, hogy a nemzeti törekvések mielőbbi megvalósításán dolgozik.

Letartóztatások a szolnoki panama-ügyben. Budapestről jelentik: A szolnoki városházi panama ügyében az ügyészség rendelkezése ma délelőtti letartóztatták Tóth Tamás szolnoki polgármestert. Előzőleg hétfőn este pedig a városi mérnöki hivatal vezetőjét: Iévay Istvánt tartóztatták le. A városban a két letartóztatás óriási szenzáció erejével hatott és azt beszélik, hogy újabb szenzációs letartóztatások is várhatók.

A tökéletes gáz

Hála Istennek, nincs többé okunk aggódni! Newyorkból jelentik, hogy a tökéletes gáz nem elérhetetlen álom, hanem megoldható valóság! Éljen! Az amerikai tudós az Übermensch mintájára Übergas-nak nevezi ezt a tökéletes anyagot, amely végre valóban alkalmas lesz arra, hogy egész városok lakosságát kiirtsa. Mert a mai gázok — kesereg a fétaláló — még nagyon tökéletlenek. Igen, polóskát lehet velük irtani, de embert még nem. Az ideális gáznak feltételei a következők: 1. Kis adagban nagy hatás, biztos halál vagy legalább is súlyos sebesülés. 2. Súlyánál fogva maradjon a földön és hatoljon át a gázmaszkokon. 3. Könnyen és olcsón legyen előállítható nagy tömegben. 4. Az előállításához szükséges anyagok magában az országban teremjenek. 5. Könnyen szállítható legyen. 6. Nagy készletek felhalmozását tegye lehetővé. 7. Összetételét az ellenfél ne tudja kideríteni. Még nagyon messze vagyunk ettől az Übergas-tól, — fejezi be tanulmányát Waitt amerikai gázszerész — de ez a tökéletes gáz nem elérhetetlen, megvalósíthatatlan valami. Csak idő kérdése és a tudomány feltalálja azt a gázt, amellyel megsemmisítheti az egész világ kulturáját.

Hargitay Bertalan 30 éves igazgatói jubileuma. Clujról jelentik: E hó elején ünnepelte Hargitay Bertalan, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár vezérigazgatója 30 éves szolgálati működését. Ebből az alkalomból most a Kereskedelmi Bank elnöke: Weiss Fülöp, melegen üdvözölte a jubiléumot, akit bel- és külföldről egyaránt elárassztottak gratuláló levelekkel és táviratokkal.

Karácsonyra

is az óra az ideális ajándék

Évekig, évizet-kiz, hasznos, hűséges jóbarát

Legmegbízhatóbbat 6783

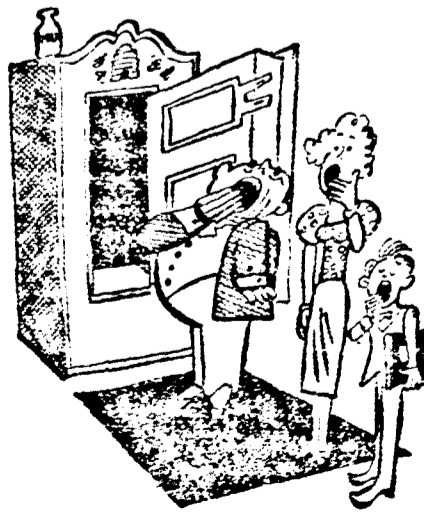
BUSCHI órás és ékszerésznél kapja

Str. Bratianu (Minor ta-palota)

A városi anyakönyvi hivatal felhívása a fiatal párokhoz. A városi anyakönyvi hivatal tisztviselői kara azzal a kéréssel fordul az esküvőre készülő fiatal párokhoz, hogy a polgári szertartás napját ne halasszák el valamennyien a karácsonyi ünnepeket megelőző szombatra, mert súlyos torlódásnak teszik ki magukat, amely lehetetlen feladatokat ró a tisztviselőkre is. Az anyakönyvi hivatal tisztviselői kara reméli, hogy az érdekeltek, saját érdekében szabják meg előbb a polgári esküvőjük időpontját.

Olcsó karácsonyi vásár Strassernál.

Korunk ragálya,

az „ásító üresség” ...

Az új **ZERDIK RÁDIO** megérkezett!

Hallgassa meg: **WEISZ & Co.** vezérkép., Décia mellett.

Műsoros est a Román Nők Körében. Kedden este 6 órakor a Cercul femeilor romani klubban élvezetes műsoru dalestélyt rendezett Russu Irina, a bucuresti-i rádió kitünő hangú énekesnője, akit Csányi Mátyás karnagy zeneszerző kísért zongorán. A kiváló énekesnő ezúttal is nagy sikert aratott és a közönség percekig tapsolta Verdi, Brahms, Schubert, Chaminade, Montia pompás szerzeményeit. Csányi Mátyás karnagy bevezetőül Delibes Sylvia balettjének előjátékát és saját kompozícióját a román rapszódiaát adta elő a tökéletes művészi készséggel. Ezután Omescu gyógyszerész kis fia: Jonel Omescu, egy valóságos csodagyermek szavalta el meglepő előadó készséggel és gyermeki bájjal Jonescu Gheorghe: „A szegény anya” című költeményét. A közönség könnyekig meghatódva percekig tapsolt a rendkívül tehetséges kis szavalóművészeknek. Nela Amru, ötéves kislány, Szömörkényi Magda növendéke, táncszámaival szórakoztatta a közönséget, míg dr. Faurné, Cosbuc: „Az utolsó kívánság” című versét szavalta sok átérzéssel. A kitünően sikerült est megrendezésében nagy érdeme van Zamfir mérnöknek, az egyesület azilis elnökjének, aki fáradhatatlanul dolgozik az Elaggott Nők Otthonának megalapításához szükséges összeg előteremtésén.

Ne törje a fejét hiába... a legolcsóbb karácsonyi ajándék egy szép könyv **20.—** leltől kezdve Gárdonyi, Grimm, Tutsek, Benedek Elek képes kiadásait kaphatja: **Sándor Ferenc** könyvtárában. 6913

Városvezetőségi és egészségügyi bizottsági ülés. Aradváros interimár-bizottsága szerdán délelőtti ül. össze Tatu Ioan elnöke alatt. A város egészségügyi bizottsága csütörtök délelőtti ülését.

Dr. Angele József f. hó 15-én megkezdte rendelését. Rendel naponta 9—10-ig, d. u. 3—5-ig Arad. Bulev. Carol I., 67., a Banca Nationala-val szemben. 6885

Az igazmondás széruma

Henry Rhodes ismert vegyész az angol vegyész-szövetség liverpooli értekezletén előadta, hogy Amerikában „igazmondási szérum” nevű oltószert találtak fel, amelyet gonosztevőkön kitünő eredménnyel próbáltak ki. A szer lényeges alkotórésze scopolamin; működésének módjával a tudomány még nincs tisztában, csak annyit lehetett megállapítani, hogy bizonyos módon adagolva olyan lélektani hatást gyakorol, amely a „kezelt” egyéneket rendkívül elővigyázatlanná és közlékenyvé teszi, úgyhogy akarva-akaratlanul kénytelen igazt mondani. A bírói gyakorlat még nem döntötte el, hogy érvényes-e az így nyert vallomás.

Három újabb vörheny-megbetegedés. A városi főorvosi hivatalban az elmúlt napon három újabb vörheny-megbetegedést jelentettek be. A járvány nem olyan súlyos, hogy újabb iskolabezárást tett volna szükségessé.

Akinek a szív működése rendetlen, ugyszintén az, akinek a vérnyomás emelkedésének tünetei mutatkoznak, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélest, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Az orvosok ajánlják.

Fájdalom nélkül furják a fogat Amerikában. Hartman Lorey, a fogászat tanára az amerikai Columbia-egyetemen, 20 évi kutatás után olyan érzéstelenítőszer talált fel, amely 30—60 percre teljesen érzéketlenné tesz bármely fogat a fogorvos furójával szemben. Rappleya, a Columbia-egyetem orvosi tanszékének dékánja a találmányt a fogászat legkorszakalkotóbb feltekezésének minősítette. A feltaláló a szer vegyi összetételét titkolja és a szabadság kiaknázásának jogát a Columbia-egyetemnek adományozta. Csak annyit lehet tudni, hogy a folyadék, amellyel a fog felszínét bekenik, teljesen fájdalomcsillapító és nem támadja meg sem a fogat, sem a foghúst.

Ünnepi istentiszteletek

Horrendje az aradi református egyházban karácsonykor és újévkor

December 25-én, karácsony első napján a templomban d. e. 10 órakor prédikál **Tarnóczy Lajos** lelkész. Agendázik **Fekete Rezső** segédlelkész. Gradisteban d. e. 10 órakor a Protestáns Körben prédikál és urvacsorát oszt **Kovács Zoltán** lelkész. Gaiban d. e. 9 órai kezdettel prédikál és urvacsorát oszt **Fekete Rezső** segédlelkész. Délután 6 órakor prédikál a templomban **Fekete Rezső** segédlelkész.

December 26-án, karácsony másodnapján d. e. 10 órakor a templomban prédikál **Kovács Zoltán** lelkész, d. u. 6 órakor **Tarnóczy Lajos** lelkész.

December 29-én, vasárnap d. e. 10 órakor a templomban prédikál **Fekete Rezső** segédlelkész. Gradistén **Tarnóczy Lajos** lelkész, Gaiban **Kovács Zoltán** lelkész.

December 31-én, 6-esztendő utolsó napján este 7 órakor a templomban **Kovács Zoltán** lelkész prédikál.

Január 1-én, újesztendő első napján d. e. 10 órakor a templomban prédikál **Tarnóczy Lajos** lelkész. Gaiban **Fekete Rezső** segédlelkész.

A Református Szociális Segítő Bizottság karácsonyi gyermekruha-segélyének kiosztását szombaton délután 2 órakor tartják meg a templom elrekesztett részében. Ugyanekkor osztják ki a készpénzsegélyeket is a nyilvántartott szegények között.

Vasárnap, december 22-én d. u. 3 órai kezdettel a Bul. Regina Maria 18. sz. alatt levő helmissziói teremben a református vasárnapi iskolás gyermekek karácsonyfa-ünnepélyt tartanak.

December 25-én, karácsony első napján d. u. 3 órai kezdettel a gradistei Protestáns Kör helviségében szintén karácsonyi ünnepély lesz. Amikor a vasárnapi iskolás gyermekek **Kovács Zoltán** lelkész vezetésével a „Kezvelemert” című karácsonyi szindarabot adják elő. A fenti ünnepélyekre ezúton hívja meg az egyház vezetősége az érdeklődőket.

— Az északkinai tartományok rendje. Tokióból jelentik: Ariosi nankingi követ hosszas megbeszélést folytatott Csang-Kai-Sekkel. Ariosi rámutatott arra, hogy az autonóm északkinai kormányzatnak a nankingi kormány által való elismerése biztosítható az északki tartományokban a rendet. Ariosi egyben biztosította a tábornagyot, hogy amennyiben a kínai kormány nem avatkozik bele ezeknek az autonóm tartományoknak a belső ügyeibe, úgy a japán csapatok távol tartják magukat bármilyen intervenciótól.

— A jullusi puccs ügye a bécsi bíróság előtt. Bécsből jelentik: A tavalyi jullusi államcsínyből származó bűnpereket hágyrészt már lefárgyalták. Szerdán kezdik meg Steinhaüssel Ottó, a bűnügyi rendőrség volt főnökének bűnügyét, akinek állítólag tudomása volt a puccs előkészítéséről, sőt részt is vett az előkészítő munkálatok iránításánál. A volt bűnügyi főnök ellen igen kevés bizonyíték áll rendelkezésre. A per előreláthatólag két napot vesz igénybe.

— Nagy tűz a vacaresti-i fegyházban. Bucarestből jelentik: Délután 6 órakor a vacaresti fegyház épületében tűz ütött ki. A tűz a fegyház kosárfonó műhelyében keletkezett. Az előhívott tűzoltóknak sikerült a tüzet lokalizálniuk. Utóbb jelentés szerint a tűz következtében a hátfő műhelyének jelentékeny része teljesen leégett. A tűz lokalizálásának munkájában valamennyi fővárosi tűzoltóság résztvett. A tűz oka ismeretlen.

— Beszámoltunk arról a nagyarányú lopásról, amelynek áldozata Tyroler Jenő tímisoarai kereskedő, akinek távollétében autójából 47 ezer lejt loptak el. A rendőrség által megindított nyomozás eddig nem vezetett eredményre. A károsult kereskedő most azt az érdekes bejelentést tette, hogy a tettes kézrekerítőinek jutalmul a megkerülő összeg 20 százalékát ajánlja fel. A nagyarányú lopás ügyében teljes erővel folyik a vizsgálat.

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOJTEK: Bulevardul Regina Maria

DANCIU: Piața Mihai Viteazul.

BERNAT: Lângă Gară (vasútállomásnál)

BERGER: Calea Saguna

LEGUJABB

— A Kölcsey Életiskola mai érdekes előadása az Iparos Kulturházban az utolsó, a karácsony-ujévi szünet előtt. Nagy Aranka az emberi művelődésnek azt a nagyjelentőségű tényezőjét fogja egyórási előadásában a szerdai közönség lelkébe tudatosítani, melyről még nem esett szó a népszerű tudománysorozatban. Az emberi lélek érzelmi tartalmának legközvetlenebb kifejezőjét, az éneket kíséri végig az őseimber őszintős dallamalkotásától a mai énekművészetig. Ez az emberiség évezredes életének éppoly gazdag és sokféle vonatkozásában jellemző tényezője, mint a gondolat-hordozó beszéd, mely az embert a természet minden teremtménye fölé emeli. Nagy Aranka előadástárgyának gazdag történelmi és jelenkori anyagában végig kíséri az ember lelkiségét, mikor éneke az istenek tisztelőjére a szó és a mozdulat egységében hangzott, ahogy a középkorban önálló egyházi és világi dallam, majd főbbszólamu dallam lett és az újkor századaiban a klasszicizmus és romantizmus eszméirahatásainak lett kifejezője és fejlesztője. Nagy Aranka, aki nemcsak az énekek, hanem az iradalomnak is tanára, nem felel, hanem szabadon ad elő. Az előadás ingyenes és 6 órakor kezdődik.

London a 2000. évben

E. A. Rowse, az angol építészeti főiskola rektora, az építészszövetség előtt tartott előadásában kifejtette, hogy London Krisztus után 2000-ben toronyszerű felhőkarcolók és sokemeletes uccák városa lesz. A teljesen fedett, mesterséges napfényvel világított uccák földszintje áruforgalomra és gépkocsiparkozásra, az első emelet a gyalogközlekedés, a második a gépkocsiforgalom számára fog szolgálni. Ezek felett a magasban gyors gépkocsipályák kötik majd össze a pályaudvarokat és kikötőket a főbb forgalmi gócpontokkal. A felhőkarcolók tetején repülőpályák lesznek a szélmalom-rendszerű „repülőbérkocsik” számára. A városi vasutakat sinekhez erősített repülőgépvasutak fogják pótolni, míg a mostani csúvasutakon expresszterehvonatok fognak járni. Az üzletekből majdnem teljesen eltűnnek a vevők, akik „radio visiofon” — azaz távolbalátó és beszélő készülékek útján végzik el bevásárlásaikat.

— Karácsonyi ünnepség a lipovai „Notre Dame” záróban. Nagyszabású karácsonyi ünnepséget rendeztek a helybeli záróban, ahol nagyszámú közönség jelent meg. A zárda növendékei karácsonyi szindarabokat, énekeket és szavalatokat adtak elő igen ügyesen, melyeket a megjelent közönség sűrű tapsal hódított.

Jöjjen be üzletünkbe és esodálkozni

20. — leírt karácsonyi ajándéku

meséskönyvet vehet.

Szenczió: Olcsó társasjátékokkal új örö

möket szereztet gyermeknek.

LITERATURA könyvkereskedés ARAD.

Micorita-palota 18-6

— Rendőrségi hírek. Steiner Jakabné, Str. I. Vulcan 4. szám alatti lakos feljelentette volt cselédleányát egy 600 leies karótőóra eltűnésével kapcsolatban. — Auer János vendéglős feljelentést tett, hogy sorozatos tolvajlásokkal vendéglőjéből mintegy 4000 leí értékű asztalneműt loptak el. — Dr. Kugel Ede, Bulv. Regele Carol 30. sz. alatti lakos feljelentést tett, hogy az utóvatról 400 leí értékben különböző szerszámokat loptak el. — Schaffler Dezsőné, G. Lazar-uccai lakos feljelentette volt cselédleányát, akít egy ezer leies gyűrű ellopásával gyanúsít. A rendőrség a fenti ügyekben megindította a vizsgálatot.

Nagytakarítás

(Grossreinemachen)

Karl Lamac, a neves csehi rendező végre egy igazán jól sikerült filmet hozott ki. Ebben a filmben Anny Ondra egy méltó partnert is kapott, úgyhogy a film sikere biztosítva van. Anny Ondra egy tisztítóvállalatnak (Blitzblank), mely négy személyből áll, csoportvezetője (I?) és rendbe kell hoznia egy gazdag áruház tulajdonosának lakását.

Ebből számtalan ferde helyzet és félreértés, humoros jelenetek egész sorozata keletkezik és Anny Ondra megint csillogtathatja fényes tehetségét. Wolf Albach Retty szintén igen jó, nem különben a szeplős, mindig szemtelen Hans Richter, akít a közönség a „Csibi” s. Gaál Franci filmben ismert meg. A film sikert fog aratni, mert a nézőt állandó nevetéshöz tartja. A filmet ma mutatja be a Select mozgó.

LEGUJABB

Harcias beszédre készül Hoare az angol alsóházban

Éjjel 2 órakor érkezett telefonjelentés

Londonból jelentik: Kedd este hivatalosan közölték, hogy Sir Samuel Hoare esütörtökön részt vesz az alsóház vitájában. Hoare valószínűleg fogja azokat a körülményeket, amelyek a párti békejavaslatokhoz vezettek. A Reuter értesülése szerint Hoare beszédének nem „megbánó”, hanem éppenséggel harcias jellege lesz. A vitát Baldwin miniszterelnök felszólalása zárja be, aki egyszerűen csak a bizalmi kérdést teszi szavazás tárgyává. A kormány ezzel akar elébe vágni az ellenzéki munkáspárt tervezett kormányellenes akciójának.

Belgrádból jelentik: A Pravda érdekes jelentést közöl. Eszerint az olasz-abezszi háborúban elfogott egyik sebesült etióp tisztnek sikerült megszöknie a trieszti foglyotáborból és jelenleg Marlborban tartózkodik.

— Hauptmann átvtették a siralomházba. Newyorkból jelentik: Hauptmann Brunót, a Lindbergh bébi gyilkosát ma átvtették a siralomházba. New Jersey főkormányzója tegnap délután írta alá a kivégzés elrendeléséről szóló határozatot, úgyhogy a kivégzés most már bizonyosan megtörténik. Hauptmann a január 13-án kezdődő hét egyik napján ültetik a villamoszékre.

— Háber László előadása a Wizoiban. Háber László, az aradi cionista gárda fíradhatatlan és tehetséges tagja a Wizo mai kulturdelutánján a jiddis irodalomról beszélt. Elmondotta, hogyan keletkeznek az irodalom egyes nemzeti, vagy fajl irányai a világirodalom történetében és ennek kapcsán rátért a jiddis irodalom keletkezésének magyarára. Ismertette magát a jiddis nyelvet, amely habár germán, szláv és latin elemekből áll, mégsem fekinthető ezen nyelvek elferditettségének, vagy keverékének. A jiddis irodalom a getto nyelvet képviseli és azok a könyvek, amelyek ezen a nyelven íródnak, nem igen fordíthatók le, annyira speciális zsidó érzelmeket és gondolatokat fejeznek ki. Háber László ezután a jiddis irodalom nagyját ismertette Abramovicst, aki Moher Széfáim, Rabinovicst, aki Scholem Alechem álnéven szerepelnek. Az előadó juda Leb Peretzről, a mély filozófusról és ennek egyik novellájáról, a „Három ajándék”-ról emlékezett meg bővebben, majd néhány szóban ismertette Moris Rosenfeldet, Ilja Ehrenburgot és Schalom Aschit, akik — ha zsidó szellemben írják is és jiddis nyelven — mégsem tekinthetők a fentebb felsorolt írók utódjaként.

— Székrekedésnél, gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértódlásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyünk feggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

— Csütörtökön jelenik meg a gazdag tartalmu, művészi kiállítású Karácsonyi Almanach. A karácsonyi könyvpiacnak kétségtelenül eseménye lesz a díszes kiállítású 200 oldalas, gazdag tartalmu Karácsonyi Almanach, amely esütörtökön hagyja el a sajtót. A rendkívül nívós irodalmi album a legismertebb budapesti és ardeall írók rágyogó írásait tartalmazza. Rengeg novella, elbeszélés, vers, cikk, riport, azonkívül számos művészi illusztráció tárklítja a Karácsonyi Almanachot, amely a legszórakoztatóbb karácsonyi olvasmány lesz. A Karácsonyi Almanach Pinter Lajos és Bécezi György aradi hírlapírók szerkesztésében jelenik meg.

— Politikusok a színházról. Több kiváló politikus érdekes nyilatkozatot tett a színházról és ezek a nyilatkozatok a Délibáb karácsonyi számában jelentek meg.

— A sárga dobózk titka. Újra megjelentek azok a sárga dobózk, amelyek minden esztendőben Tolnai Világlapja számát és értékes mellékleteit tartalmazzák. Ilyenkor óriási tömegek találgatják, hogy a népszerű képeslap milyen meglepetésekkel kedveskedik olvasóinak.

Január 11-én MAGYAR BÁL a Fehér Keresztben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Arad és a többi megyeszékhelyek fejlesztése könnyen megvalósítható az új közigazgatási törvény alapján

Pótladókivetés a háborúelőtti szokások szerint. — Bő fedezetre van kilátás — a lakosság mérsékelt megterhelésével

A képviselőház előtt fekvő új közigazgatási törvényjavaslat, amelyet a szenátus már elfogadott, több olyan újítást is tartalmaz, ami a városok fejlesztése szempontjából is nagyjelentőségű és ezek a törvényes rendelkezések természetesen Aradot is igen közelről érintik. Ugyanis most már lehetővé válik, hogy fontos és sürgős városfejlesztési célokra — a lakosság teherbíró képességének arányában — mérsékelt pótladót vessen ki a közigazgatás vezetősége éppugy, mint a háború előtti évtizedekben szokás volt.

Az újabb nemzedéknek bizonyára nincs tudomása arról, hogy a háború előtt milyen jövedelmi forrásokból fedezték a városok azokat a sokmillió kiadásokat, amelyeknek célszerű felhasználásával még rövid idő alatt is modern alapokon építhették fel a vármegyei székhelyeket. Ezek az új és forgalmas gazdasági központok hatalmas kulturális feladatokat teljesítettek. Az iskolákon kívül nagyon sok modern közintézményt, középületet hoztak létre, amelyekkel nemcsak a városi névot emelték, hanem megszorozták a lakosság számát is. A falvakból és a távolabbi vidékekről valósággal özönlöttek azok a dolgozni szerető, hasznos néprétegek, amelyek réges-régen áhították a kényelmet, a biztonságot, a szórakoztató alkalmakat és a könnyebb megélhetést nyújtó nagyvárosi elhelyezkedést. Azokba a városokba, amelyeknek jó közúti közlekedésük, vízműhálózatuk, kitűnő közvilágításuk, modern fürdők, jól kövezett utcaik, kifogástalan közegészségügyi intézményeik, nívós színházak, klubjaik vannak, szívesen költöztek be a nagyvárosokba is, akik könnyebben tektették be a tőkéiket jó vállalatokba, ami által még inkább elősegítették új lakhelyük nagy fejlődését. Erre jó példa a szomszédos Timisoara, amely a háború előtt aránylag igen rövid idő alatt a Banat központjává fejlődött. Arad ugyan némileg hátrébb szorult, de azért ez a város is pompásan kiépült, ami haladni vágyó lakosságán kívül kiváló régi vezetői hozzáértésének és ambíciójának köszönhető.

De objektíven rá kell most mutatni arra a kétségtelen tényre is, hogy a háború előtti városfejlesztés jóval egyszerűbb volt, mint a jelenlegi. Nemcsak a gazdasági viszonyok szilárdsága, megalapozottsága és biztonsága tette ezt lehetővé, hanem az az előny is, amit az akkori közigazgatási törvény adott a városvezetőknek. A törvényhatósági jogú városok ugyanis önkormányzattal bírtak és a fejlesztésükhöz szükséges összegeket saját elhatározásukból teremthették elő. A régi közigazgatási törvény jogot adott a városnak, hogy annyi pótladót állapítson meg a lakosság terhére, amennyit a fejlesztés menete megkívánt. A pótladót a harmadosztályú kereseti (jövedelmi) adó után vetették ki és illesztették bele az évi költségvetésbe, amelyet a városi törvényhatósági bizottság (közgyűlés) gyakran csak hosszú és izgalmas szóharok után szavazott meg. A belügyminiszterium a jól megindokolt költségvetést tudomásul vette. Némelyik kisebb község, vagy város két-háromszáz százalékos pótladót vetett ki, mert nagy összegeket kívánt befektetni a község, vagy város fejlesztésébe. Emlékeztünk szerint Aradon husz évvel ezelőtt 60, vagy talán ennél több százalék volt a pótladó és mivel az adókivető bizottság elég magas harmadosztályú kereseti (jövedelmi) adóalapot állapított meg, az azután kivett arad városi pótladó is számottevő összegre nőtt, amiből bőven telt aszfaltozásra, csatornázásra és más fontos közszolgáltatásra.

De az új érában a városok lassankint elvesztették önkormányzatukat, megszűnt a pótladókivetés lehetősége, amelyeket a különböző érték-takással nem lehetett pótolni a nagyon szűkre szabott költségvetés keretein belül. A belügyminiszterium ugyanis szigorúan törli a szerinte kevésbé fontos tételket a városok költségvetéséből.

A most tárgyalás alatt lévő új közigazgatási törvény 184. és 197. szakaszai ismét bevezetik a pótladókat. Felhatalmazza a törvény a vármegyei székhelyek, tehát a nagyobb városok vezetőseit, tanácsait, hogy a jelenlegi adicóális adók után

önállóan és maximálisan 50 százalékos pótladó-alis adókat állapítsanak meg és azokat a lakosság ama részeire vessék ki, amelyek számára bizonyos új, fontos közszolgáltatásokat akarnak fenntartani, vagy fejleszteni. (Bucurestiben száz százalékra is emelhető ez a pótladó.) A kivetést akkor engedi meg a törvény, ha az említett kiadásokat a rendes városi költségvetés bevételei nem fedezik. Ha a városban lévő villanygyár magántársaság, úgy minden kilowatt elfogyasztott villamosáram után 50 bani illetéket szedhet a város.

Ime tehát, Arad vezetőségének és jövőendő tanácsának is alkalma lesz megvalósítani mindazokat a terveket, amelyeket a városfejlesztés szempontjából sürgősen szükségesnek tart. Végre kövezetet és vízvezetékeket kaphatnak azok a városrészek is, amelyeknek lakói hosszú évtizedeken át hiába deputációztak, kértek, könyörögtek, vártak, de még sem kapták meg a kövezetet, a csatornázást, mert hát — „nem volt rá fedezet”. Cotiuiu Romulus dr. az interimár-bizottság jelenlegi elnöke szintén bebizonyította, hogy széles látókörű, nagy alkotásra képes, ambiciózus, tetterős fiatal tehetség és mellette a város egész vezetősége haladó gondolkodású, a városért dolgozni szerető tagokból áll, kétségtelen tehát, hogy most megragadják a kedvező alkalmat és a lakosság nagyon súlyos megterhelése nélkül is megvalósítják mindama terveket, amelyek már sok év óta várják a feltámadás meleg napsugarait.

B. L.

A banktörvény, a kamattörvény megváltoztatása és a hitel fellendítése érdekében új országos akció indult

A mozgalom vezére — Avarescu marsall

Rendkívül érdekes országos jellegű, nagyfontosságú mozgalom megindításáról érkezett ma jelentés Bucurestiből. Az akció célul tűzte ki a hitel felendítését és a banktörvénynek a megváltozott gazdasági viszonyok szerinti reformálását, de a kamattörvény módosítását is, mert a pénzintézetektől elvont betétek erősebb visszafizetése csak így érhető el. Ezeket kívül még több jelentékeny újítás kerestülvitelét is kívánják a mozgalom megszervezői.

Az akciót a „Nemzeti Federációs Bizottság” indította meg és már megtartotta első ülését Alcotescu volt miniszter elnöke alatt. Az első felszólaló Petrescu Virgil volt, majd

az emök felolvasta Avarescu marsall ez ügyben írt nyilatkozatát, amelyben a volt kormányelnök a legteljesebb megértést hangsúlyozta a nemzetgazdasági szempontból fontos mozgalom iránt és minden tekintetben szükségesnek tartja annak célszerű folytatását, amelyet a maga részéről is örömmel támogat.

Ezután Dimitru tábornok beszélt, majd az alábbi tartalmú javaslatot terjesztette elő:

— Szükségesnek tartjuk annak kijelentését és az egész országban minél szélesebb körben való terjesztését, hogy a hitel fellendítése érdekében most megindult mozgalom nem a bankoktól vagy más hitelező csoportoktól indult ki, hanem a gazdasági élet összes érdekei kezdeményezték. De a kitűzött célok egyformán fontosak egy a pénzintézetekre, mint az összes társadalmi rétegekre. Az akcióhoz való csatlakozásukat már eddig is sok kereskedelmi és ipari érdekképviselő jelentette be és mihelyt befejeződik az előzetes szervezési munka, azonnal megtartjuk országos nagygyűlésünket. Valószínűleg karácsony és újév között fog Bucurestiben lezajlani az első országos gyűlésünk, amelyen sok közzgazdasági vezető, aktív politikus is részt vesz — fejezte be előadását a tábornok.

Utána Petrescu Virgil olvasta fel a gyűlés által elfogadott alábbi határozati javaslatot:

„Az életképes bankok hathatós támogatását elengedhetetlenül szükségesnek tartjuk, mert

= Az utóbbi napokban 1500 vagon kukoricát exportáltak Magyarországra — Aradon keresztül. Lapunk szombati számában megemlékeztünk arról, hogy a Banca Nationala aradi fiókjától szerzett információ szerint nem felel meg a valóságnak a bucaresti-i sajtóban terjesztett az a hír, mintha a kormány betiltotta volna az árukivitel Magyarországra. Hogy mennyire tendenciózus híresztelés a betiltásról szóló jelentés, azt igazolják a Jegybank aradi fiókjánál lévő hivatalos kimutatások, amelyek pontosan feltüntetik a napenkénti kivitel. A munkatársunknak megmutatott statisztika szerint néhány nap alatt 1500 vagon kukorica ment keresztül az aradi, illetve a decebali vámon. Az exportőrök között számos európai hírű külföldi nagy cég is szerepel, amelyek a fennálló kereskedelmi és fizetési szerződések szerint árucserre rendszer alapján folytatják az exportot. Tegnap is egyszerre 60 vagon ment keresztül Aradon, szintén Magyarországra, a feladó állomás pedig Braila volt.

= A KARÁCSONY ELŐTTI VASÁRNAP REGGELTŐL ESTE 9 ÓRÁIG NYITVA TARTHATÓK AZ ÜZLETEK. Bucurestiből jelentik: A lapok értesítése szerint Nistor munkaügyi miniszter elrendelte, hogy e hó 22-én, vasárnap reggeltől este 9 óráig nyitva tarthatók az összes üzletek, ezzel szemben december 27-én, gör. kel. karácsony harmadik napján zárva tartandók. E hó 23-án, hétfőn és 24-én, kedden egyetlen üzletre sem kötelező a déli zárás, tehát este 9 óráig egyfolytában nyitva tarthatók a kereskedések, de csak úgy, ha a déli órákban váltott személyzettel működnek, hogy az alkalmazottak ebédidőt kapjanak.

= Az exportőrök után most az importőrök tartanak kongresszust az új külkereskedelmi rendszer miatt. Bucurestiből jelentik: Néhány nappal ezelőtt az exportőrök országos szindikátusai tartottak kongresszust, amelyen kifogásukat sorolták fel az új külkereskedelmi és devizarendszerrel szemben. December 19-re Penescu Kertsch, az Ugir elnöke hívott össze ugyanilyen kongresszust az importőrök nevében.

enélkül a hitel nem támasztható fel maradóan. A hitelezők érdekeinek védelme szükségessé teszi a végrehajtási törvény gyökeres megváltoztatását, mert most a lelkiismeretlenebb adósok folyton kijátszák a törvényt és megkárosítják hitelezőiket. Iunian miniszterségének ideje alatt — 1931-ben — olyan törvényt hoztak, amelynek kijátszásával az adósok nagyon hosszú ideig elhúzhatják kötelezettségeik teljesítését, de erre a rendelkezésre már nincs szükség és annak törlését kérjük, mert akadályozzák a hitel fellendítését. Megváltoztatandó a kényszerregezési törvény is, mert a mostani nem nyújt elég védelmet a hitelezőknek. A kamattörvény- és a banktörvényreformot is sürgősen kérjük. A kamattörvény nem érte el célját, mert azok, akik respektálják, nagy károkat szenvednek. Nemzetgazdasági szempontból is káros ez, mert a pénzintézetek a kis százaléku kihelyezési lehetőség miatt kénytelenek alacsony kamatot adni és ez megakadályozza a betétgyarapodást. A lakosság egyrésze üzletrészeseknek adja a pénzét és végül súlyosan károsodnak ők is, mert az adósok tönkremennek. A banktörvényben megállapított alaptőkeplafon megváltoztatását is kérjük, hogy minél több életképes bank folytathassa működését. Szükséges az intézetek további ellenőrzése és a banktörvény életbelépése előtt szerzett jogok megtartásának törvénybeiktatása.

Radulescu rámutatott annak szükségességére, hogy a hitel fellendítése érdekében addig megindult összes akciót egyetlen szervezetbe tömörítsék, mert ha a mozgalom egy táborba összpontosítja valamennyi szervezetét, sokkal nagyobb eredmény érhető el. Ezután a fenti határozati javaslat szellemében memorandumot készítettek, amelyet a kormány, a parlament, a Banca Nationala és az összes politikai pártok vezetőségei elé terjesztenek.

= Csak január közepén folytatják a román-magyar kereskedelmi tárgyalásokat. Takácsy Konstantin, a magyar kormány megbízottja tegnap Bucurestiből visszautazott Budapestre és csak január 13-án megy vissza, hogy tovább folytassa a kereskedelmi szerződési tárgyalásokat.

SPORT

Elintézte a zsüri az aradi vívókat Clujon

A szombati és vasárnapi cluji vívóversenyen két aradi vívó, Pellegrini Albert és Cosma Ionel vettek részt, azonban mindketten kiestek és pedig Cosma még a selejtezőből, Pellegrini Albert pedig a középdöntőből esett ki. A versenyen, mint az szokásos, a zsüri nem állott hivatása magaslatán és természetesen a kluboknál érdekeit zsüritagok „hazabíráskodtak”. Miután az aradi versenyzőkkel nem volt zsüritag, a két fiatal aradi törvívót leponozták. A cluji versenyből az a tanulság, hogy nem szabad versenyre menni legalább egy, de sok esetben két zsüritag nélkül, akik kellőképpen ellensúlyozni tudják az „elfogulatlan” zsüritagok működését.

Karját törte Braine

Prágából jelentik: A csehszlovák nemzeti bajnokság vasárnapi fordulóján sajnálatos baleset történt. Braine, a Sparta belga származású, világhírű középcsatára, a Prostejov elleni mérkőzésen, ahol egyébként a Sparta nagy meglepetésre vereséget szenvedett, egy összecsapás következtében karját törte. A csehszlovák nemzeti bajnokság eredményei a következők: DFC—Kladno 2:2, Prostejov—Sparta 1:0, Slavia—Moravska-Slavia 1:0.

Meglepetés a magyar profibajnokságban

Budapestről jelentik: A magyar profibajnokság vasárnapi csonka fordulóján nagy meglepetésre az eddig még nyeretlen Budatény megszerezte első győzelmét. Eredmények a következők: Budatény—Erzsébet 2:1 (1:1), Vasas—Nagytény 4:2 (1:0).

Az ausztrálai Metcalfe túlugrotta a hivatalos hármassugró világrekordot

Sidneyből jelentik, hogy az újdélveszi Metcalfe 15.78 méteres eredményével túlugrotta Nambunak Los Angelesben felállított 15.72 méteres világrekordját. (Metcalfe eredménye azonban még sem lesz világrekord, mert tavaly ősszel Osakában 15.82-öt ugrott a japán Oshima és ezt az eredményt japán rekordnak már hitelesítették is. Metcalfe különben a világ egyik legjobb all-round ugrója, aki tavaly távolugrásban 733, magasban 200 centimétert, hármassugróban 15.62-t ért el. Ezzel a 15.78-cal első az idei, második az abszolút világrekordlistán. 15.82 Oshima, 15.78 Metcalfe, 15.75 Harada, 15.72 Nambu.)

O A BBTE döntetlennel kezdte korongportyáját. Baselben a Grasshoppers Zürich jégkorong csapata szombaton az EHC Basel együttesét 7:1 arányban legyőzte. Vasárnap a Grasshoppers 2:2 arányban döntetlenül mérkőzött a budapesti BBTE csapatával.

Onisifor Ghibu egyetemi tanár és két újságíró a törvényszék előtt

Ghibu tanár szerint, ő sohasem kérte a katolikus egyházi vagyonok elkobzását, hanem csak mint szakértő adta meg a felvilágosításokat. — Elutasította a bíróság Pop Valer igazságügyminiszter és Gyárfás Elemér tanukénti kihallgatása iránti kérelmét

Oradeáról jelentik: Rendkívül érdekes sajtópert tárgyalt tegnap délelőtt az oradeai törvényszék Mitescu—Hortopan—Popescu-tanácsa. A vádlottak padján Daróczy Lajos szerkesztő és Arató András hírlapíró ültek, akik ellen Onisifor Ghibu egyetemi tanár kérelmére indult meg az eljárás. A vádlott újságírók ugyanis 1934. évben, amikor is Onisifor Ghibu volt az érettségi bizottság elnöke, cikkeket irtak, amelyekben támadták az egyetemi tanárt. A cikkekben kitértek az akciókra, amelyeket Onisifor Ghibu vezetett a katolikus egyházi vagyonok ellen.

Kétszeri elhalasztás után tegnap délelőtt foglalkozott ismét a bíróság az ügyvel. Onisifor Ghibu személyesen jelent meg és hatalmas iratcsomóval felszerelve képviselte a magánvádat. A két újságíró ügyvéd nélkül állt a bíróság elé. Mitescu elnök kérésére a vádlott újságírók elismerték a cikkek szerzőségét és kérték a bizonyítás elrendelését. A tanács helyt adott a kérésnek, mire Daróczy Lajos tíz tanu kihallgatását kérte, többek között Pop Valer igazságügyminiszternek, mint a görög katolikusok szövetsége elnökének, dr. Gyárfás Elemér szenátornak, Bíró Vencel dr. tartományi főnöknek, dr. Bitay Árpád római kath. teológiai tanárnak. A bíróság elnöke a bejelentett tanuk közül

Pop Valer igazságügyminiszter és Gyárfás Elemér szenátor megidézését nem rendelte el,

mivel őket a képviselőházból kellene kikérni, a többi tanukat azonban megidézik a legközelebbi tárgyalásra.

— Mi köze volt a római katolikusok ellen indított akciónak az érettségi vizsgák eredményeihez? — kérdezte az elnök.

— Ghibu tanár a magyarsággal szemben ellenséges érzéseket táplál és táplált — hangzott a vádlottak védekezése — és így semmi okunk sem volt feltételezni, hogy Ghibu jóakaratu. Sőt.

Ezután Ghibu professzor hosszabb beszédbe kezdett, melynek során hangsúlyozta, hogy ellene a kisebbségi sajtó hájszát indított. Ennek az a célja, hogy Budapesten, Genfben és Amerikában is felfigyeljenek és rajta keresztül a román állam ellen ellenséges hangulat alakuljon ki.

— Naponta vannak füveim az újságírókkal — folytatta Ghibu professzor. — Tegnapelőtt Brasovban volt tárgyalás, ma itt, holnap pedig a cluji törvényszék előtt igyekszem elégtételt szerezni magamnak.

A továbbiak során Ghibu tanár szükségtelennek látja a bizonyítást. Nem tudja, mit akarnak bizonyítani, olyan emberekkel, akik

Nagy érdeklődéssel várják sportkörökben „A nemzeti bajnokság számokban” című sportkönyv megjelenését

Sportkörökben „A nemzeti bajnokság számokban” című sportkönyv megjelenését nagy érdeklődéssel várják. A kitünően megszerkesztett sportkönyv szenzációs cikkeket, táblázatokat, góllövő listákat közöl a nemzeti bajnokság most lebonyolításra került őszi fordulójáról. A nagy érdeklődéssel várt sportkönyv a közeli napokban jelenik meg.

O Külföldi jégkorong-eredmények. Germisch-Partenkirchen: Német válogatott—FC Zürich 1:1 (0:0, 1:0, 0:1). — Prága: Rapid—Oxford egyetem 11:1 (2:0, 4:0 5:1). — Bécs: Mödling—OWSC 2:2 (0:1, 1:1, 1:0).

O Milánóban az EHC Davos jégkorong csapata 4:3 arányban győzött a jégpalotában a Diavoli Rossoneri csapata ellen.

vele perben állanak, sőt akiket el is ítélték.

— Azt akarjuk bizonyítani — felelték a vádlottak — hogy Ön akciót kezdett minden római katolikus vagyon elkobzása érdekében.

— Kérem, én csak szakértőként szerepeltem egy perben, amely a minorita-rend ellen folyt — hangzott Ghibu válasza.

Arató András újságíró kérésére Mitescu elnök ismét felteszi a kérdést:

— Igaz, hogy Ön kérte a vagyon elkobzását?

Az elnök kérdésére Ghibu professzor a legnagyobb meglepetésre kijelenti, hogy sohasem kérte, nem akarta az egyházi vagyonok elkobzását.

— Én csak tanu voltam — mondja Ghibu — illetve jogi és történelmi szakértő, aki kutatásaim alapján feltártam az igazságot.

Ezután ismét hosszabb előadásba kezd, amelynek során azt a hájszát ismerteti, amely ellene megindult. Mitescu elnök azonban kihirdeti a bíróság határozatát, amely szerint a törvényszék a tárgyalást 1936. január 9-re halasztotta és elrendelte a bejelentett tanuk megidézését. Ghibu professzor tiltakozott az elhalasztás ellen, azonban a bíróság határozatán ez már nem változtatott.

A »China Clipper« hőstette

Amerika legújabb óceánrepülőgépjének kalandos utja

New Yorkból jelentik: Amerika legújabb hatalmas óceánrepülőgépe, a „China Clipper”, most tért vissza Amerikába szenzációs csendesóceáni utjáról. Mint ismeretes, a repülőgép körjáratot végzett, a kaliforniai Alamedából a Fülöpszigetek fővárosába, Manilába repült, aztán ismét vissza Alamedába. A kettős óceánrepülés Amerika, Ázsia és ismét Amerika között 122 repülőóra és 42 perc alatt történt, nyolc órával hamarabb, mint ahogy eredetileg tervezték. A repülőgép parancsnoka, E. C. Music kapitány beszámolt az ut érdekesebb eseményeiről.

Az expedíció két hétig tartott, mert a gép hosszú ideig vesztegelt a Fülöpszigetekben. A tulajdonképpeni nagy teljesítmény az volt, hogy a „China Clipper” 60 óra alatt repült Amerikából Manilába. Eddig ezt az utat csak hajóval tették meg és 21 napig tartott. A rekordot szándékosan a lehető legrosszabb légkörü viszonyok között tette meg a bátor pilóta és így is tökéletes eredményt ért el. Mindössze 3 perc eltérés volt az előirányzott időtől. A repülőgép egész idő alatt három rádióállomással volt összekötve, amelyek szakadatlanul értesítették az időjárás és légköri zavarokról.

O A jugoszláv futballszövetség tegnap este tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen több érdekes indítványt tett magáévá a megválasztott vezetőség. Így többek között kéri a kormánytól a sportesemények után kivetett adók eltörlését, a középiskolások nyilvános szereplésének megengedését. Ezenkívül a profizmus bevezetéséről és az új bajnoki beosztásról is élénk vita alakult ki.

O Elkészült Lipovan az új rödi-, ski- és bobb-pálya. Lipovaról jelentik: Lipova és Baile-Lipova között elkészült az új rödi-, ski- és bobb-pálya, mely 7 méter széles és 800 méter hosszú. Ezen évek óta hiányzó sportlehetőség, ezen pálya által most már megoldást nyert és tekintettel arra, hogy Lipovához igen közel, 2 km-re van, nemcsak a helybeli, hanem az aradi, valamint timisoarai sportszerető fiatalok is fel fogja keresni. Most már csak a havazás megindulását várják, hogy ünnepélyesen megnyissák a pályát.

A szerkesztésért
Dr. STAUBER JANOS
lel,

A legolcsóbban és a legkényelmesebben
a **SERVICIUL MARITIM ROMAN**
S. M. R.
hajóival utazhat

Palesztinába és Egyptomba.

valamint Török és Görögországba.
Szakszerű utitanács és információs
osztály.

Látogatási utazás-rendezés.

Információk e céljából forduljon a
S. M. R. képviselőjéhez: 461

Kunstler

Utazási és vizumiroda Arad,
Bulev. Regina Maria 24. Telefon 86.

Aradon beszerezhető:

Apponyi Testvérek | Szigeti Oszkár
Iványi Menyhért
 cipőáruházakban. 6767

Egyesület alakult haldoklók szenvedéseinek enyhítésére

Törvényjavaslat készült Angliában, amely megengedi, hogy a menthetetlenül súlyos beteget az orvos átsegíthesse a másvilágra

Lord Moynihan egyike Anglia legkitünőbb orvosainak és lelkes előharcosa annak az egyesületnek, amelynek végső célja, hogy az orvosoknak megszerezze a jogot a gyógyíthatatlan és sokat szenvedő beteg halálának előmozdítására. A lord és nagyszámu hívei — mint Londonból jelentik, — törvényjavaslatot dolgoztak ki és azt a parlament elé terjeszték. A javaslat szerint a halált siettető orvosi beavatkozás előtt a beteg a következő nyilatkozatot volna köteles aláírni:

„Alulírott . . . . éves vagyok, betegségem következtében nagyon sokat szenvedek. Értésülésem szerint bájom gyógyíthatatlan és állapotom nagyon válságos. — Megbeszéltem minden rokonommal, a hozzám tartozókkal ügyesbajos dolgaimat, amennyire állapotom megengedte, elintéztem. Tanácskoztam orvosommal, dr. . . . . urral és megengedem neki, hogy a főrvényes keretek, határok és előírások figyelembe vételével, gondoskod-

jék beavatkozásával szép és gyors elmúlásomról. Tudom, hogy ezáltal megrövidítem életemet, de szenvedéscímét is. Megengedem tehát orvosomnak, hogy szép és gyors haláloamat elősegítse“.

A lord még a következőket mondta:

— Tudom, hogy nagyon sok súlyosan szenvedő, gyógyíthatatlan beteg boldogan adja majd az orvosi beavatkozáshoz beleegyezését és örömmel fogadják a törvényt az orvosok is, akik együttéreznek a szenvedőkkel és szívesen segítenének rajtuk. Persze, a döntés nem egy orvos véleményén múlnék, hanem a kezelőorvos tanácsra hívna több orvost és ezen a megbeszélésen a családtagok is részt vennének. Ez a törvény sok öngyilkosságnak is elejét venné, amelyet a sokat szenvedő, helyzetét reménytelennek tudó beteg elkeseredésében elkövet. Angol orvosi körökben nagy érdeklődéssel várják a javaslat sorsát.

KÖNYVEK

Jackson Gregory: „A vadnyugat vándora“. Az Unió nyugati határvidéke vad kalandok, embervadászat, vérbosszu és lovagi becsület, lobogó szerelem és bajtársi hűség hazája ma is. Lakói a legmaibb ország, a technikában, gazdaságban vezető Amerika végein féktelen ősi szenvedély, nemes és nemtelen ösztön sugallatát követik. Hogy vágja át magát ezer veszedelmes és bonyodalmon rendületlen bátorsággal, derűs, nyugodt fölényvel, ezt beszéli el Jackson Gregory aranyos mesélő kedvben, humorral, kifogyhatatlan leleménnyel, gazdag emberismerettel. Megjelent a Nova Kalandos Regényei sorozatában.

Szántó György — Fekete éveim. A nagy író két-kötetes könyve az Erdélyi Szépmíves Céh kiadásában. A regényes életrajzok, emlékiratok sorában, amelyek az utóbbi évek folyamán napvilágot láttak, kivételes helyet kap Szántó György hatalmas kétkötetes műve, amely „Fekete éveim” címmel most jelent meg az Erdélyi Szépmíves Céh kiadásában. Ezt a kivételes helyét egyfelől témájának rendkívülisége adja meg, a mely annak a tíz esztendőnek színes és gazdag élményeit, fordulatos életét mondja el, amelyet az író élt át életének megrázóan nagy fordulata óta, amikor harctéren kapott sebe folytán látását elvesztette. Másfelől kivételes helyet biztosít a könyvnek az, hogy ezt az önmagában is nagy, az emberiség legmélyebb kútjának tragikus mélyeire szálló témát, kiváló íróművész, a mai magyar irodalom ragyogó tollu munkása írta. Hatása alól nem lehet menekülni. Hatalmas életerő regé nye ez, amely az eléje hulló áttörhetetlen és végtelen fekete falra, új világot teremt, s vele az életkedv, a törhetetlen vitalitás megrázóan hatalmas szimfoniáját játsza el. Az Erdélyi Szépmíves Céhnek ez a kiadványa méltán keltett óriási feltűnést. 420 lap és 200 lei minden könyvkereskedésben, előfizetőknél a kiadónál, vagy az Erdélyi Szépmíves Céh romániai főbizománya, Lepage könyvkereskedésben, Cluj. Kérje a Szépmíves Céh műveinek teljes jegyzékét.

„OLLA“
 prophylaktikus készítmény, vegyileg és mikroszkopilag ellenőrizve a lehető legnagyobb garanciát nyújtja.
 Csigolyon az „OLLA“ névre!

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára **10 szóig csupán** :: szó 2 lel. ::

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef. : 151

ALKALMAZÁS.

MEGBIZHATO, tiszta mindenest jelentkezzen Bulv. Carol 37. sz. I. em., ajtó 7. 3-5 óra között. 6931

Szerény fix fizetést, százalékot, külön kvirálási jutalékokat fizetek gyakorlott üzletszerző-pénzbeszedőnek. Cím: a kiadóhivatalban. 6946

LAKÁS.

KERESÉK központban 1 szobás lakást. Fűrdőszoba eselleg konyhaszámálattal. Címeket a fiókiadóba kérek. 6944

VÉTELI ÉS FIADÁS

Kegények eladó. Cím a kiadóhivatalban 6948

Holland-szőnyeg, 2x3 m. nagyságu, jékaros. hálba, irodába, gyermekszobába különösen alkalmas. eladó, Strada I. Calvin 6., ajtó 4. 6945

Tiszta, mosott rongyot
 gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, DECEMBER 18.

Bucuresti. 1.05: Gramofon. 1.55: Gramofon. 2.30: Gramofon. 7: Az elmúlt évszázad táncainak története. Előadás zenei illusztrációkkal. 8.15: Könnyű lemezek. 9.15: A „Carmen“ énekkar karácsonyi énekeket ad elő. 10.45: Rádiózenekar. 11.45: Hírek. 12: Rádiózenekar. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Báró Eötvös József a szólásszabadságról. Felolvasás. 1: Déli harangszó. 1.05—2.30: Weidinger Ede szalonzenekara. 2.40—3.15: Zsögön Lenye énekel zongorakísérettel. 3.40: Hírek. 5.10: A rádió diákkézlőrája. 5.45: Hírek. 6: Hogyan készül a habselyem? 6.35: Cigányzenekar. 7.30: Bory István dr. előadása. 8: Hanglemezek. 8.45: Szimfoniakísérettel a stúdióban. „Bizánc“. 10.45: Hírek. 11.10: Az Operaház tagjiból alakult zenekar. „A minaretek országból“. 12.30: Cigányzenekar. Éjél 1.05: Hírek. — Budapest II. 6—6.30: Hanglemezek. 7—7.30: Olasz nyelvoktatás. 8—8.25: A tisztességtelen verseny. 8.50—10.10: Katonazene. Utána: Cigányzenekar. Majd: Hírek. — Bécs. 8.25: Gramofon. 1: Könnyű zene. 2.10: Szimfonikus lemezek. 3: Különképzési lemezek. 5.05: Hangosfilmlemez. 7.35: Eszperantó. 8.30: Szimf. hangverseny. 10.50: Vidám karácsonyi dalok. 11.10: Szórakoztató zene. 1—2: Sramlizene. — Belgrad. 12: Rádiózenekar. 1: Gramofon. 2.15: Dalok. 5: Gramofon. 5.20: Rádiózenekar. 10: Gramofon. Utána: Éttermi zene. — Deutschlandsender. 7.30: Szórakoztató zene. 1: Déli hangverseny. 3: Szórakoztató zene. 5:

Géczy Barnabás zenekara. 7: Melodramák. 8: Modern zongorakompozíciók. 12—1: Lutter tánczenekar. — Róma. 9.50: „Bohémélet“. Puccini operája. — Pozsony. 1.15: Gramofon. 4: M. Ostrava. 5.10: Rádiózenekar. 6.40: Magyar közvetítés. 7.40: Gramofon. 11.15: Magyar hírek. 11.30: Gramofon. — Varsó. 7.50: Gramofon. 1.30: Szórakoztató zene. 4.30: Gramofon. 5.20: Énekszámok. 6.20: Szimf. lemezek. 7: Rimski Korzakov: Kvintett. 7.45: Gramofon. 10: L. Münzer Chopin-estje.

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 19.

Bucuresti. 1.05: Gramofon. 1.55: Gramofon. 2.30: Gramofon. 6: Rádiózenekar. 7.15: Rádiózenekar. 8.15: Mozart kamarazene. 8.45: Gramofon. 9.15: Szimf. hangverseny. 11.15: Gramofon. 11.45: Hírek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Karácsony körüli népszokások. Felolvasás. 1: Déli harangszó. 1.05: Lipóczy József énekel zongorakísérettel. 1.45: Kovács Antal hegedül zongorakísérettel. 2.20: Időjárásjelentés. 2.30: Hanglemezek. 5.10: „Karácsonyi sütfőzés“. 5.45: Hírek. 6: Baromfityész-tési tanfolyam VII. rész. 6.35: Liszt-emlékhangverseny. 8.40: Gitár-est. — 10.10: Huber Károly-emlékest, halála 50 éves fordulójának alkalmából. 11: Időjárásjelentés. 11.05: Cigányzene. 12: Jazz-zene. — Budapest II. 6—6.30: Budapest közúti közlekedéséről. 7—7.30: Angol nyelvoktatás. 7.35—8.35: Tánckorok. Utána: Hírek. — Bécs. 8.25: Gramofon. 1: Rádiózenekar. 2.10: Rádiózenekar. 5.05: Gramofon. 6.25: Hangverseny. 8.20: Gramofonkabaré. 9.25: Zenés játék. 11.25: Bécsi melódiák. — Belgrad. 10: Pravosláv istentisztelet. 12: Gramofon. 1: Rádiózenekar. 5: Gramofon. 5.40: Könnyű zene.

HUNGARIA
Nagyszállóda
 BUDAPEST.
 a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
 Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.